

RUTH

Een serie preken over Ruth

Ds. A.A. Leenhouts

Uitgesproken in 1980

Redactionele bewerking S.B. Leenhouts-van der Kruijt 2020

GETUIGENIS
EN EENHEID

RUTH

Een serie preken over Ruth

Ds. A.A. Leenhouts

Uitgesproken in 1980
Redactionele bewerking: S.B. Leenhouts - van der Kruijt - 2020

GETUIGENIS EN EENHEID

Stichting Getuigenis en Eenheid
Postbus 64814, 2506 CE Den Haag
info@getuigeniseneenheid.nl
www.getuigeniseneenheid.nl

© Ds. A.A. Leenhouts
Ruth (1980)
Redactionele bewerking 2020

INHOUD

Verantwoording 4

Voorwoord 5

Elimelech 7

Ruth's keuze 19

Ruth en Boaz op de dorsvloer 33

Aan Naomi is een zoon geboren 49

VERANTWOORDING

'*Ruth*' is een bewerking van een aantal preken die Ds. A.A. Leenhouts in 1980 heeft uitgesproken over het boek *Ruth*.

In deze bewerking is de spreektaal zo veel mogelijk omgezet in schrijftaal. Omwille van de authenticiteit is de historische-, kerkelijke- en politieke context waarin deze preken zijn uitgesproken gehandhaafd, waardoor het verband van de exegetische van deze Bijbelgedeelten behouden blijft.

Waar mogelijk zijn de in de preken genoemde voorbeelden uit die tijd nageslagen in de literatuur en zo nodig aangevuld. Dit alles is in de voet- en eindnoten terug te vinden. Als gebruikte literatuur noemen wij hier met name het boek '*Het gewone leven*' van Dr. K.H. Miskotte.

Bij de bewerking van de preken hebben wij – naar vermogen – getracht de essentie van de boodschap die Ds. Leenhouts hierin heeft willen doorgeven, te waarborgen.

Voor de Bijbelcitaten in deze prekenreeks is de NBG51 vertaling gebruikt, tenzij anders vermeld.

Den Haag, 2020

S.B. Leenhouts - van der Kruijt

VOORWOORD

Het boekje *Ruth*, dat met Pinksteren in de synagogen gelezen wordt, hoort bij de feestrollen van Israël en heeft een Messiaans perspectief. Het is een miniatuurbeeld van grote toekomstige gebeurtenissen.

Ruth, een heidin, is ingeschakeld in de lijn van de geslachten waaruit de Messias geboren is. In deze preken-serie wordt een 'profetisch schilderij' geschetst van de geschiedenis van deze Moabitische vrouw, die een cruciale rol heeft gespeeld in de redding van de Messiaanse toekomst van het volk Israël.

Ds. Leenhouts stelt dat deze oude geschiedenis in de toekomst nog eenmaal aan het hele Joodse volk zal worden vervuld, en dat dit ook niet buiten de 'heidenwereld' om zal gaan. Met de heidenwereld wordt bedoeld de niet-Joodse wereld.

In de heidenwereld zal er in een grote en diepgaande opwekking opnieuw een 'Losser' geboren worden voor 'Naomi', die hier symbool staat voor het Joodse volk. Als gevolg daarvan zal het Koninkrijk Gods doorbreken onder de heerschappij van de grote Zoon van David, Jezus Christus.

ELIMELECH

‘In de dagen dat de richters richtten, gebeurde het, dat er een hongersnood in het land was. Toen trok een man uit Bethlehem in Juda met zijn vrouw en zijn beide zonen weg om als vreemdeling te vertoeven in het veld van Moab. De naam van de man was Elimelech, de naam van zijn vrouw Naomi en de naam van zijn beide zonen Machlon en Chilion, Efrathieten uit Bethlehem in Juda; en in het veld van Moab aangekomen, bleven zij daar. Toen stierf Elimelech, de man van Naomi, zodat deze met haar beide zonen achterbleef. Deze namen zich Moabitische vrouwen: de ene heette Orpa en de andere Ruth; en zij woonden daar ongeveer tien jaren.’ (Ruth 1:1-5)

DE PLAATSVERVANGING

In de mystieke Joodse geschriften treffen we de gedachte aan dat de profeet Elia een gordel droeg die gemaakt was van de huid van de ram, die Abraham als plaatsvervanging kreeg toen hij op Gods bevel zijn zoon Isaäk zou offeren. Het lijkt ons misschien wat apocrief. Maar er schuilt wel een diepe symboliek in, namelijk, dat de kern van de dienst aan de Naam IK BEN DIE IK BEN is: *‘Doe hem niets!’* God zorgt voor de plaatsvervanging.

Er is ook nu geen actuelere boodschap dan die van de plaatsvervanging. Vooral nu de zaken in het Midden-Oosten op scherp komen te staan. Figuurlijk gesproken even scherp als het mes dat Abraham had opgeheven boven het hart van zijn zoon op de berg Moria.

Eigenlijk komt het in elke profetie daarop neer.

Het centrale punt van Gods handelen is immers dat Hij de wereld zó liefhad, dat Hij Zijn eigen Zoon gaf. God heeft in het Lam voorzien, en in het Oude Testament heeft Hij hiervan al de contouren opgericht.

Ook wanneer er nu een boodschap van God komt, dan staat daarin

ditzelfde thema centraal:

Kijk achterom!

Steek zelf niet dood!

Offer zelf geen kind!

De Heer zegt: Als er iets liefs geofferd moet worden om veilig te kunnen wonen, doe Ik dat.

Abraham keek achterom en zag de plaatsvervanging.

Later moest Mozes het hele volk zó leiden, dat zij de plaatsvervanging zouden zien. Het volk moest het paaslam slachten en het bloed daarvan aan de deurposten strijken. Alleen dan ging de doodsengel plaatsvervangend aan hun deur voorbij. Zo voerde Mozes hen uit Egypte – door de plaatsvervanging.

Bij de intocht in Kanaän ging het precies zo. De ark van het verbond met het bloed der verzoening ging zevenmaal om Jericho, en de stadsmuren stortten ineen.¹

Weer later – als ten tijde van de profeet Elia de ondergang dreigt vanwege het droogtegericht – dan antwoordt God met het plaatsvervangende offer, door vuur op het altaar van Elia te werpen, en het droogtegericht ging voorbij.² Het centrale thema in de boodschap van Elia was ook de plaatsvervanging.

De nieuwtestamentische Elia die door Jezus aangewezen wordt, heeft ook maar één boodschap: *‘Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt’*.³

Figuurlijk gesproken, moeten bij ‘Abraham’ telkens weer de ogen afgewend worden van Isaäk en gericht worden op de plaatsvervanging.

Dat is de functie van de profetie.

En als in Openbaring 10 de ‘leeuw gaat brullen’ – teken van de profetie – dan zal de boodschap ook geen andere zijn dan: *Zie het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt*.

¹ Jozua 6

² 1 Koningen 18:20-46

³ Johannes 1:29

God gaat in de heidenwereld een gemeente creëren die maar één boodschap heeft, namelijk, om door de eendrachtige Avondmaalsviering aan de hele ‘tent van Abraham’ – waar ‘het mes’ blikkert in het zonlicht, gereed om zelfs met atoomkracht toe te slaan – te zeggen: Doe hem niets! Doe ook het nakroost van de mensheid niets – noch dat van de Joden, noch dat van de Islamieten. Want de plaatsvervangings is er!

Dan zal het hele nageslacht van Abraham de plaatsvervangings zien, en wordt het hart van de vaders gebracht bij de kinderen, en het hart van de kinderen bij de vaders.⁴

Het zal echter op het nippertje zijn. De escalatie in het Midden-Oosten zal ten top gevoerd worden. Maar in die grenssituatie zal de hele ‘tent van Abraham’ omzien naar de plaatsvervangings. Zij zullen opnieuw Golgotha zien en neervallen aan de voeten van het Lam, terwijl zij uitroepen: *‘Geprezen is Hij, die komt in de Naam des Heren’*.

RUTH

In het boek Ruth gaat het ook nergens anders om. Zeker, er komt geen engel uit de hemel om een roep te laten horen. Er komt ook geen profeet aangeschreden, zoals bij koning David, om te zeggen: *‘Gij zijt die man’*.⁵ Of: *‘Zo spreekt de Heer’*.

Het lijkt zo’n simpel boekje. Zo simpel, dat je de vraag kunt stellen: Moest dat verhaal van een paar landverhuizers – die het niet zo best is afgegaan – nu in de Bijbel worden opgenomen? Maar als we goed luisteren naar de stem van dit boek, dan is het eigenlijk weer dezelfde stem die Abraham riep om achter zich te kijken naar de plaatsvervangings.

Het boek Ruth is profetisch van inhoud en heeft maar één boodschap: In de hele geschiedenis van Israël die erin weerspiegeld ligt, komt het neer op de lossers uit nood, ellende en dood. En het

⁴ Maleachi 4:5-6

⁵ 2 Samuël 12:7

boek eindigt met de aankondiging van het huis van David, dat mede gebouwd wordt uit Ruth.

Over dit eenmaal gebouwde ‘huis van David’ zegt Jesaja in hoofdstuk 55:3: *‘Ik zal met u een eeuwig verbond sluiten: de betrouwbare genadebewijzen aan David.’* De apostel Paulus herhaalt deze woorden in Handelingen 13:34: *‘Ik zal u het heilige van David geven, dat betrouwbaar is...’* Dat is de eigenlijke inhoud van het verbond, en het reikt tot heel ver in de Messiaanse toekomst.

Als koning David een huis voor God wil bouwen, zegt de profeet Nathan namens God tegen hem: *‘De HERE zal ú een huis bouwen.’*⁶ De vervulling van deze belofte zal uiteindelijk de doorbraak van het Koninkrijk van God betekenen. Bij de aankondiging van de geboorte van de Messias aan Maria zegt de engel:

*‘Deze zal groot zijn en Zoon des Allerhoogsten genoemd worden, en de Here God zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal als koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid, en zijn koningschap zal geen einde nemen.’*⁷

Maar als God de ‘losser’ gaat geven – toen en nu; als Hij de vervallen hut van David weer wil oprichten, dan schakelt Hij de heidengemeente daarbij in. Dan komt er een ‘Ruth’ uit ‘Moab’. Zó wordt het huis van David gebouwd. Zó wordt ook nu de vervallen hut van David opgericht, en zó zal straks ook het Koninkrijk van God doorbreken.

Het mag zo’n simpel verhaal lijken. Net zoals onze eigen levensgeschiedenis soms zo verschrikkelijk simpel lijkt, dat je je soms afvraagt: Zou God Zich wel met mij willen bemoeien? We zijn maar heel gewone mensen, maar toch heeft God ons opgenomen in het grote proces van Zijn toekomst, die onherroepelijk in vervulling gaat.

⁶ 2 Samuël 7:11

⁷ Lukas 2:32-33

MIJN GOD IS KONING

Het moet voor Elimelech, wiens naam betekent ‘Mijn God is Koning’, een zware beproeving zijn geweest dat er juist in het beloofde land hongersnood heerst. Geen vreselijke hongersnood, maar een gewone hongersnood. Dat is al erg genoeg.

Die honger was niet alleen een probleem voor zijn maag, maar ook voor zijn ziel. Want hij kwam daardoor direct in een innerlijke tweestrijd terecht. Immers, de Eeuwige had hen toch uit Egypte verlost en in het land van melk en honing gebracht? En uitgerekend in dat land – dat bestemd was om een nieuw ‘Eden’ te worden, een voorspel van het herstelde paradijs Gods – was er hongersnood.

Waar is op zo’n moment die God, die precies op de dag dat zij in het land Kanaän aankwamen, het manna niet meer liet neerkomen, omdat zij meteen van de opbrengst van het land konden eten? ⁸

Waar is die God, die zó precies de kalender volgde op de 2e Pesach?

Die God, Die alles toch zo precies bijhoudt, laat nu een hongersnood komen in het land Kanaän.

Elimelech begrijpt het niet meer. Hij begrijpt ook niets meer van zijn prachtige naam, die zijn ouders natuurlijk door de Heilige Geest, en vanuit een diep geloof aan hem gegeven hebben toen hij geboren werd. Hij krijgt het allemaal niet meer bij elkaar en gaat met pak en zak de grens over. Zijn ziel zegt er misschien nog lang ‘neen’ tegen. Het kan niet. Het is ongeloof. Maar zijn maag zegt ‘ga’. En zijn maag wint het van zijn ziel en hij gaat.

Elimelech neemt een moeilijk besluit. Een besluit, waaraan hij innerlijk misschien kapot ging en waarmee hij een enorm geloofsprobleem had.

Vaak krijgen mensen die een prachtige naam hebben, die Christen heten, gedoopt zijn en Jezus beleden hebben, toch in hun leven een probleem waar ze niet één, twee, drie uit komen.

⁸ Jozua 5:10-12

Ook Abraham heeft een moeilijke gang gehad toen hij op Moria's top zijn zoon moest offeren. Tot een brandoffer nog wel. Want hij wist op dat moment nog niets van de lossen en het plaatsvervangende offerdier. Hij kon er alleen maar in het geloof over profeteren: '*God zal Zichzelf voorzien van een lam ten brandoffer, mijn zoon*'.⁹ Hij kon alleen maar in zijn ziel overwegen dat God bij machte was hem zelfs uit de doden op te wekken.¹⁰

Het was echter een 'geloofsoverweging'. De werkelijkheid was twee dagen lang precies het tegenovergestelde. Zoals ook nu voor het Joodse volk de werkelijkheid van verscheuring, ondergang, lijden en dood, al twee Godsdagen lang precies tegengesteld is aan alle goddelijke beloften.

Waar is de Lossen?

Ja, er komt een gemeente en een volheid der heidenen, die het – net als de engel Gods op Moria – krachtig en Eliaans zal uitroepen:

Doe hem niets!

De plaatsvervangende is er!

Kijk achterom naar wat er tweeduizend jaar geleden gebeurd is en zie het opnieuw.

Hij is het!

Elimelech gaat.

De Moabieten zullen misschien wel even gelachen hebben als daar '*Mijn God is Koning*' vanwege de honger uit moet wijken naar een ander gebied. Voor die dagen gold dat de plaatselijke of nationale god moest bewijzen dat hij de sterkste was.

Nu?

In Moab was dan toch maar eten!

God Kamos, die daar vereerd werd, won het in dit geval van Jahwe. Zo werd het geïnterpreteerd. En dat moest Elimelech ook maar even slikken, toen hij daar aankwam.

9 Genesis 22:8

10 Hebrëeën 11:18

OVER DE GRENS

'*Mijn God is Koning*' ging de grens over. Maar zijn zonen Machlon en Chiljon gingen niet alleen de grens over naar Moab, maar zij gingen ook over de grens van de Thora. Zij namen zich Moabitische vrouwen en dat was verboden in de Thora.

Maar ja, wat doe je?

Misschien zei hun ziel toen zij verliefd werden 'neen', maar hun mannelijke 'honger' zei 'ja'. En ze namen zich Orpa en Ruth. Ze trouwden en bleven daar, ook toen de hongersnood in Israël al voorbij was. Zij bleven er hangen.

Lot heeft in Sodom aanvankelijk ook zijn ziel gekweld met wat hij daar allemaal zag in de straten, lanen en parken, binnen en buiten de huizen van Sodom en Gomorra. Maar hij bleef er, en zijn dochters werden erdoor geïnfecteerd. Ten slotte ontstond daaruit die nare geschiedenis in de spelonk.¹¹ En uit die nare geschiedenis met hun eigen vader zijn de Moabieten en Ammonieten ontstaan. Een volkje waar de Jood zijn neus voor kon ophalen, ook vanwege hun afkomst. Het was de wereld in zijn aller-slechtste vorm.

In Moab leefden mannen en vrouwen in het open veld en paarden daar openlijk, om zo hemel en aarde tot navolging te prikkelen. Er heerste dus een vruchtbaarheidscultus. Met hun paring in het open veld lokten zij de 'paring' van de dauw van de hemel met de dorre aarde uit, en geloofden dat de aarde daardoor vruchtbaarder zou worden. Dat was dé godsdienst in Moab.

Ga daar maar eens tussen wonen!

Maar ze bleven er ook. Eerst misschien met veel wroeging en ergernis. Maar ze bleven er hangen, en namen zich ook Moabitische vrouwen. De jongens pasten zich aan en assimileerden er.

In Moab geloofden ze dat er op magische wijze een verband was tussen het paren in het open veld en de vernieuwde vruchtbaarheid

11 Genesis 19:30-38

van de bodem. Een heidense gedachte dat alles met alles in verband staat. Zoals men in sommige gebieden waar pokken heerste, rijst liet poffen, waarbij men geloofde dat met het openspringen van de rijstkorrels ook de pokken open gingen en zouden genezen.

In het land van Kamos was dan toch maar eten. En bij die ‘fijnen’ – over de grenzen van het Judese gebied waar de God van hemel en aarde Koning zou zijn – heerste hongersnood. Die God, Die schijnbaar in het verleden grote daden gedaan heeft tegenover Egypte om het volk Israël daar vandaan te halen en neer te planten in Kanaän, kon nu toch niet voor eten zorgen. En zij – met hun vruchtbaarheidscultus – hadden het dan toch maar zover geschopt dat alles in bloei stond.

Wat wil je?

Een probleem erbij.

Ze bleven er.

Dan, als alles verzonken is in de familie van *‘Mijn God is Koning’* – gaat God toeslaan. Elimelech sterft, evenals zijn beide zonen Machlon en Chiljon. En in die droefheid en grote bitterheid gaat Naomi nadenken, en herinnert zij zich zoiets als wat de verloren zoon uit de gelijkenis zich herinnerd moet hebben: Er is nog een vaderhuis. Er is nog een thuis in alle ellende. *‘Ik zal opstaan en naar mijn vader gaan...’*¹²

Naomi neemt een besluit. Ik blijf niet langer hier. Mijn man en beide zonen zijn weg, mij zijn alleen deze twee Moabitische weduwen overgebleven. Bovendien is er in het ‘broodhuis’ Bethlehem weer brood.

Het is psychologisch niet te verklaren waarom Naomi dit besluit nam. Nog minder kunnen we psychologisch verklaren waarom Ruth en Orpa op een gegeven moment zeggen: ‘Moeder, wij gaan met u mee’. De discussie tussen Naomi en Ruth die daarop ontstaat hoeven we hier niet verder uiteen te zetten, noch de belijdenis van Ruth en

12 Lukas 15:18

het terugkeren van Orpa naar haar volk. Het is een buitengewone geschiedenis die boven het menselijk denken uitgaat. Er worden veel fouten in gemaakt, en zelfs de Thora wordt een ogenblik aan de kant gezet. Maar God blijft trouw. Er zijn gewisse beloften van God over het komen van de Messias, en God schakelt die heel gewone geschiedenis daarbij in. Hij schakelt ook Ruth in om – naast Naomi – te gaan naar de ‘heilige erve’, het Beloofde Land.

En dan is daar Boaz. Ook al zo’n onverklaarbare geschiedenis, dat een gezonde, sterke en rijke man, die de nodige landerijen bezat, ongetrouwd bleef. Dat was niet de gewoonte in het Oude Oosten. Hij had kennelijk de juiste vrouw nog niet getroffen. Zijn hart was ‘vastgehouden’ tot het grote moment van zijn ontmoeting met Ruth, en ten slotte uit haar de lossers geboren wordt, die de naam Obed kreeg. Obed betekent ‘knecht’. De ‘priesterknecht’ wordt uit Ruth en Boaz geboren.

DE LOSSER

Bij het vieren van het Avondmaal gaat het natuurlijk om de versterking van onze ziel en van ons innerlijk. Het gaat om onze heiliging en onze diepere reiniging in het bloed van het Lam. Maar het is ook een met elkaar opgenomen zijn in een nog groter plan. Opdat vanuit de verkondiging van de dood des Heren in de heidenwereld, het arme Midden Oosten bereikt kan worden met deze boodschap: De Lossers is er. En dat door de Heilige Geest de ogen opengaan en de harten en hoofden zich moeten omkeren naar ‘Golgotha’ om de plaatsvervangende te zien. Dat is de boodschap van de Heilige Schrift.

De roep van Openbaring 10 gaat in vervulling, en het is een heilsboodschap. Daar moeten we niet aan twijfelen.

Wat de profeet Nathan gezegd heeft tegen David: *‘De HERE zal u een huis bouwen’*,¹³ geldt in nog veel diepere zin voor de grote Zoon

van David, Die de troon van Zijn vader David gekregen heeft. God bouwt voor deze Davidszoon, Jezus, een tempel. En als de leeuw van Openbaring 10 daarvoor moet brullen, en de donderslagen moeten klinken om Zijn Koninklijke heerlijkheid te bewijzen, dan zál die tempel van Openbaring 11:1 er staan!

Midden in de geschiedenis.

Er zullen tijden van verkwikking zijn.

In plaats dat God de ondergang van de hele mensheid vraagt, en de aarde met de ‘banvloek’ gaat slaan, wil Hij de aarde gaan overstelpen met Zijn genade, goedheid en liefde.

In onze Avondmaalsvieringen mogen wij in deze vreugde staan.

Toen ik in 1969 bij de Klaagmuur in een oorkonde moest proclameren dat er alleen vrede kan komen door Jezus van Nazareth, de Vredevorst, werd ik aansluitend in het volgende jaar gestuurd naar Marokko, de plaats waar de topconferentie van de Islamieten had plaatsgevonden. In de toekomst zal God – in een gebeuren dat ondersteund en gedragen wordt door de Avondmaalsvierende gemeente – de hele ‘tent van Abraham’ aanspreken over de plaatsvervanging. De apostel Paulus zegt in 1 Timótheüs 2:5:

‘Want er is één God en ook één middelaar tussen God en mensen, de mens Christus Jezus, die Zich gegeven heeft tot een losprijs voor allen’.

Helaas hebben de kerken door hun verdeeldheid de blik op de plaatsvervanging voor het nakroost van Abraham vertroebeld. Christenen zoeken niet de eenwording in de roep en het getuigenis: *Zie het Lam Gods*. Kerken zoeken de eenheid in hun organisaties en in zaken die voor de wereld niets opleveren.

Maar dwars door al die verwarring en afval heen, zal deze roep gaan klinken. En die roep moet ook gehoord worden bij het steeds ernstiger worden van de tijden. De situatie in de wereld escaleert steeds meer.

In principe staan de zaken zo scherp als het mes van Abraham. Tot het moment waarop de stemkracht van de door God zelf verwekte Avondmaalsgemeente sterk genoeg is om de ganse tent van Abraham te doen trillen, en om zowel Joden als Arabieren te doen omkijken en de plaatsvervanging te doen zien. Dan zal er vrede op aarde dalen.

Er zal een oplossing komen. De gemeente is toch het licht der wereld en het zout der aarde, om de woorden die HIJ sprak! Wat God proclameert over Zijn gemeente, doet Hij.

EEN FEESTROL

In eerste instantie zou je denken: Wat een eenvoudige en arme geschiedenis is die geschiedenis van Ruth. Wat een simpel verhaal over een paar landverhuizers. Maar intussen is het een muziekstuk – eerste klas. Wonderschoon en machtig diep.

Het boek Ruth is één van de feestrollen van Israël. Het behoort bij de laatste vijf feestrollen, volgens de Hebreeuwse Bijbel.

Inderdaad, we hebben hier een feestrol in handen.

Laat het nu ook feest mogen worden in onze harten. Als we problemen hebben als Elimelech, Abraham, David of Jozef – bij wie het aanvankelijk precies de tegengestelde richting uitging van zijn dromen – weet dan dat het ook bij hen door lijden tot heerlijkheid kwam. We zullen door beproevingen heen de opstanding bereiken.

De Arabieren noemen de profeet Elia ‘de groene’ omdat via het offer dat door God aanvaard werd alles in het land mocht vergroenen.¹⁴

Opstanding!

Plaatsvervanging die gewezen wordt door de profetische roep.

Het bloed der verzoening, het altaar van Golgotha, waar alles is volbracht.

Daarin is de basis gelegd voor de eeuwige vergroening – voor de opstanding tot in het eeuwige leven.

God wil uw leven vergroenen. Wie in de Zoon gelooft, heeft het

14 1 Koningen 18:20-46

eeuwige leven. En dat geloof mogen wij tot uitdrukking brengen in de viering van het Heilig Avondmaal, waarin wij in de symbolen van brood en wijn Zijn lichaam eten en Zijn bloed drinken. Op dat moment zijn wij al aan het vergroenen. Dan trekt God ons leven, ons lichaam en onze ziel omhoog.

Zo mogen wij deze 'feestrol' openen en aantreden aan de feestmaaltijd des Heren.

Geloofd zij Jezus Christus tot in eeuwigheid

Amen

RUTH'S KEUZE

'Dus trok zij met haar beide schoondochters weg uit de plaats, waar zij vertoefd had. Toen zij onderweg waren om naar het land van Juda terug te keren, zei Naomi tot haar beide schoondochters: Gaat heen, keert terug, ieder naar het huis van haar moeder; de HERE bewijze u liefde, zoals gij die bewezen hebt aan de gestorvenen en aan mij; de HERE geve u, dat gij rust moogt vinden, ieder in het huis van haar man. Hierop kuste zij ze, doch zij verhieven haar stem en weenden, en zij zeiden tot haar: Wij keren zeker met u terug naar uw volk. Maar Naomi zei: Keert terug mijn dochters, waarom zoudt gij met mij medegaan? Heb ik nog zonen in mijn schoot, die u tot mannen zouden kunnen worden? Keert terug mijn dochters, gaat heen, want ik ben te oud om een man toe te behoren. Indien ik al dacht: Ik heb hoop; ja, al zou ik vannacht een man toebehoren, ja al zou ik zonen baren, zoudt gij daarop wachten, tot zij volwassen waren? Zoudt gij daarom verhinderd worden een man toe te behoren? Neen toch, mijn dochters, het is immers voor mij veel verdrietiger dan voor u, want de hand des Heren is tegen mij uitgestrekt. Toen verhieven zij opnieuw haar stem en weenden, en Orpa kuste haar schoonmoeder, maar Ruth klemde zich aan haar vast. Toen zei zij: Zie, uw schoonzuster is teruggekeerd naar haar volk en haar goden; keer terug, uw schoonzuster achterna. Maar Ruth zei: Dring er bij mij niet op aan, dat ik u in de steek zou laten, door van u terug te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten: uw volk is mijn volk en uw God is mijn God; waar gij zult sterven, zal ik sterven en daar begraven worden. Zo moge de HERE mij doen, ja nog erger: voorwaar, de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en u. Toen zij zag, dat zij vastbesloten was, hield zij op tot haar te spreken' (Ruth 1:7-18).

EEN ONVERKLAARBARE BESLISSING

Stel, dat het mogelijk zou zijn om op een wereldcongres van psychiaters, hun de vraag voor te leggen om de beslissing van Ruth op de grens van Moab en Kanaän te verklaren, dan zal daar zeker geen bevredigend antwoord op komen. Het is ook onmogelijk om dat psychologisch of psychiatrisch te verklaren, want daar stak een plan van God achter.

Het boekje *Ruth*, dat met Pinksteren in de synagoge gelezen wordt, hoort bij de feestrollen van Israël en heeft een Messiaans perspectief. Dat tonen de laatste teksten van dit boek aan: het eindigt met de geboortelijn van David. De komst van het Davidische rijk, en zelfs van het Messiaanse Rijk, gaat niet buiten de heidenwereld om. Ruth is daarbij ingeschakeld.

Het 'zijn' van de mens is er vóór het 'bewustzijn'. Ruth was al in de greep van God, en dat werkt zich uit in haar bewustzijn, zodat zij, tegen alle zichtbare dingen in, zegt: *'Uw God is mijn God. Uw volk is mijn volk. Waar gij zult sterven zal ik sterven. Waar gij zult vernachten zal ik vernachten. De dood alleen zal scheiding maken tussen mij en u'.*

Ruth was verkoren. Ze was een gekende des Heren, en daarom kende zij God.

Laat mij hier een grote sprong mogen maken naar de toekomst. Want de geschiedenis van Ruth is een 'profetisch schilderij'. Het is een miniatuurbeeld van grote toekomstige gebeurtenissen.

Als door Gods vervullend handelen de volheid der heidenen is ingegaan, en ook het Joodse volk de wegen van God gaat zien en de trekken van de Messias gaat herkennen in wat er allemaal in de heidenwereld gebeurd is, dan zullen zij voor het forum van de hele wereld –aan het adres van Jezus van Nazareth – uitroepen: *Gezegend Hij die komt in de Naam des Heren.* Dat heeft Jezus gezegd in Zijn rede over de laatste dingen.¹⁵

15 Mattheüs 23:39

Welnu, als dat allemaal gebeurd is, en je zou weer alle psychiaters of cultuurfilosofen van de wereld bij elkaar kunnen roepen om dit gebeuren te verklaren, dan zullen zij ook dan het antwoord schuldig blijven. Want de Geest komt om de wereld te overtuigen van zonde. Het wordt een wonder van de Heilige Geest als er in de heidenwereld een gemeente ontstaat, die de trekken van Ruth vertoont.

Dat is menselijk niet te verklaren. God is bezig om Zijn plan te volvoeren en dat proces komt straks in een stroomversnelling, waar wij geen voorstelling van hebben.

Zijn Koninkrijk komt!

Kinderen Gods hebben eeuwenlang gebeden: *'Uw Naam worde geheiligd, Uw Koninkrijk kome, Uw wil geschiede.'* En al deze gebeden worden verhoord. Het is nooit voor niets gebeden. Niet door de martelaren, en niet door ons. Ook de bede: *'Verlos ons van de boze'*, is niet voor niets gebeden. De satan wordt gebonden. Gods Koninkrijk komt!

Maar ook dat is niet psychologisch of psychiatrisch te verklaren.

NAOMI

Het is een aandoenlijk tafereel op de grens van Moab en Kanaän. Drie vrouwen die niet ophouden met huilen om het naderende afscheid: Naomi en haar beide schoondochters Orpa en Ruth. Het is een emotioneel afscheid. Voor Ruth pleit precies alles er tegen om met Naomi mee te gaan. In de eerste plaats moet zij dan Moab en de goden van Moab loslaten, en de mogelijkheid om daar nog een man te krijgen. Naomi speelt daar ook nog eens op in en zegt: *'Heb ik nog zonen in mijn schoot die u tot mannen zouden kunnen worden?'*

Onmogelijk!

In Moab heb je nog volop kansen. Maar in Israël is het afgelopen met jullie toekomst. Niet alleen voor een huwelijk, maar ook maatschappelijk.

Er bestond in die tijd geen arbeidsbureau of iets dergelijks waar de vrouwen zich konden gaan melden voor werk. Maatschappelijk gesproken hadden ze geen enkel uitzicht.

Het enige wat de vrouwen kregen was een cynische rede van Naomi, die zeer verbitterd is. Ze zegt dat ook later tegen de vrouwen van Bethlehem, die ontsteld zijn over de metamorfose die Naomi in het land van Moab had ondergaan. De vrouwen zeiden tegen elkaar: *'Is dat Naomi?'* Maar Naomi zei: *'Noemt mij niet Naomi ('de lieflijke'), noemt mij Mara, want de Almachtige heeft mij bitterheid aangedaan. Vol ben ik heengegaan, maar leeg heeft de Here mij doen terugkeren'*.¹⁶

In een verre echo horen we deze woorden bij de terugkeer van het Joodse volk naar het Midden Oosten, verbitterd door de Holocaust en de eeuwenlange vervolging. Gekwetst en gegriefd, ook jegens de houding van het Christendom gedurende hun ballingschap. We horen een echo van de woorden van Naomi aan haar beide schoondochters: *'Wat moet je met mijn God? Met de God van Abraham, Isaäk en Jakob? Wat moet je daar als Moabitische mee? Ga naar de goden van Moab, daar ben je mee vertrouwd. In Moab heb je een maatschappelijk bestaan. Daar heb je nog een huwelijkskans. Daar ben je geborgen, gedekt.'*

In haar bittere woorden probeerde Naomi haar schoondochters te weerhouden met haar mee te gaan, hoewel zij van hen hield, en zij hielden ook van haar.

Orpa en Ruth hadden beiden gezegd: *'Wij blijven bij u. We keren met u terug naar uw volk'*. Maar na de toespraak van Naomi keert Orpa huilende terug naar haar eigen volk. Zij hield het niet meer uit. Ruth bleef echter standvastig. Ze zegt: *'...uw volk is mijn volk en uw God is mijn God.'* En dat terwijl alles in het bewustzijn van Ruth moest indruisen tegen de beslissing die zij nam om met Naomi

16 Ruth 1:19-21

mee te gaan. In het huis van Elimelech zal zeker over de Thora en de uitleiding uit Egypte zijn gesproken. Het kan dus niet anders of zij wisten wat er gebeurd was in die geschiedenis. Ze wisten wat er met Ammon en Moab was gebeurd, en hoe de Ammonieten en Moabieten zijn voortgekomen uit de treurige geschiedenis van Lot met zijn dochters.¹⁷ Ruth kende haar afkomst. En de nawerking van deze infectie van Sodom ging nog heel lang door.

De Moabieten stonden heel laag aangeschreven bij Israël. In de Thora staat dat geen Ammoniet of Moabiet in de gemeente des Heren zal komen, zelfs tot in het tiende geslacht.¹⁸ Eigenlijk betekende dat: Nooit.

Ruth moest dus heel wat overwinnen in het geloof: De toespraak van Naomi, een onmogelijke toekomst en dan ook nog eens religieus uitgebannen te zijn, voor zover zij de Thora kende.

De toespraak van Naomi gaat heel ver. Maar Ruth is standvastig tegen alle verdenking, en hier eigenlijk zelfs tegen de Thora, in.

We kunnen hier een parallel zien met hetgeen met Simson gebeurde. Een engel Gods komt vanuit de hemel en kondigt Manoah en zijn vrouw de geboorte van een zoon aan, die naar Gods bestel een Nazireeër Gods zou zijn. Maar hun zoon Simson gaat nota bene bij de Filistijnen een vrouw zoeken. Dat was volkomen tegen de Thora.

De ouders van Simson raakten hierover in verwarring: God schuift Zijn eigen Thora toch niet aan de kant? Maar we lezen in Richteren 14:4: *'Zijn vader en moeder wisten echter niet, dat dit zo door de Here beschikt was, dat hij een voorwendsel tegen de Filistijnen zocht.'*

17 Genesis 19:30-38

18 Deuteronomium 23:3-6

EEN SCHADUWGESCHIEDENIS VAN GODS
VERVULLINGSWERK

Het is van groot belang – ook voor de toekomst – om te zien dat, als God het Oude Testament gaat vervullen, al Zijn vervullingswerk tegelijkertijd een opheffen is van de schaduwgeschiedenis. Dat geldt ook voor de vervulling van het Loofhuttenfeest.

Wat er met Simson en Ruth gebeurde, waren de voorlopige wetgevingen en maatregelen, die bij de vervulling van Gods heilsplan op die wijze niet meer nodig zijn.

Als het Lam geslacht is, scheurt het voorhangsel in de tempel van boven naar beneden. De ceremoniële eredienst vindt hiermee haar einde.

Op het moment dat het hele Joodse volk zijn Messias gaat herkennen en erkennen, komt er ook een totaal nieuwe stand van zaken. Dan hoeven zij zich niet meer te bekommeren om hun 613 wetten die de Rabbijnen en geleerden hun hebben opgelegd. Dan komen ze – samen met ons – in de vrijheid te staan van de kinderen Gods. Het zal worden één kudde onder één Herder.

Inderdaad lezen we in Maleachi 4:5: *‘Zie, Ik zend u de profeet Elia...’* en daaraan vooraf in vers 4: *‘Gedenkt de wet van Mozes...’*

Maar het gaat er in de eerste plaats vooral om dat we God liefhebben met heel ons hart en heel onze ziel, en met heel ons verstand, en daarna onze naaste als onszelf. *‘Aan deze twee geboden’*, zegt Jezus in Matthéüs 22:40, *‘hangt de ganse wet en de profeten’*.

God zal opnieuw Zijn wet en Zijn wil in hun harten schrijven.

Daarvan profeteerde de profeet Jeremia al in Jeremia 31:33:

‘Dit is het verbond, dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na deze dagen, luidt het woord des Heren: Ik zal Mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven, Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.’

Als het duizendjarig rijk aanbreekt, en Israël tot zijn functie van koninkrijk van priesters komt, zal in de situatie waarin de volkeren en de mensen verkeren, opnieuw de wil van God openbaar gemaakt worden. Maar niet op een wettische manier van strakke regels en wetten. Jezus zegt: ‘...*waarachtige aanbidbers zijn zij, die de Vader aanbidden in Geest en waarheid*’.¹⁹ Dan maakt het niet meer uit op welke berg je dat doet.

Er komt een einde aan de wetten en tuchttoefeningen die *mensen* elkaar aandoen. Zo heeft God het nooit bedoeld. Wij moeten God dienen met een volkomen *hart*.

Natuurlijk zullen wij een rustdag moeten houden. God heeft de sabbat gemaakt om de mens, en niet de mens om de sabbat.²⁰ En dan moeten wij dat sabbatsfeest, dat God in het werkritme van de zeven dagen wil geven, ook hóuden. Dat moeten we niet gaan bederven door deze dag te zien als elke andere dag in de week. Maar je moet dat niet *knechtelijk* opvatten, maar *feestelijk*.

Als er helemaal geen discipline meer is met betrekking tot de rustdag – of dat nu de zaterdag of de zondag is – dan vervalt en verloopt alles op den duur. Er moet een zekere discipline zijn, maar dat mag niet *knechtelijk* nagevolgd worden. Het moet een feest in het hart zijn om God te dienen, Zijn lof te zingen en te bidden om de Heilige Geest. Om ‘vol’ te zijn van God, is geen nare, trieste zaak. Het is zelfs een zeer gezonde zaak.

DE AKKER

Om terug te keren tot de geschiedenis van Ruth: Zij komt er toch maar voor te stáán. Als zij binnenkomt in Bethlehem is daar natuurlijk een heel geklets van de inwoners.

‘Is dat Naomi?’

‘Wat is ze oud geworden.’

19 Johannes 4:23

20 Marcus 2:27

Maar dan zegt Naomi: *‘Noem mij niet Naomi; noemt mij Mara, want de Almachtige heeft mij veel bitterheid aangedaan.’*

De vragen zullen daarop wel verder zijn gegaan:

Waarom ben je dan ook weggelopen?

Waarom ging je het land uit?

Waarom geloofde je niet in de God van Israël?

Waarom verdroeg je de honger niet een poosje?

Ach, hoe gaat dat in een dorp? Bethlehem zal geen uitzondering zijn geweest als het gaat om dorpspraat.

In Ruth 2:3 lezen we: *‘...bij geval trof zij het stuk land van Boaz, die uit het geslacht van Elimelech was.’* Daar wordt natuurlijk niet mee bedoeld ‘toevallig’, als een stom toeval. Neen, daar wordt zelfs Gods wijsheid mee bedoeld, want er kwam geen menselijke berekening aan te pas. Naomi heeft niet kunnen nagaan of er nog familie in Bethlehem woonde die een losserplicht kon worden opgelegd. Er staat *‘bij geval’*. Er was dus geen enkele menselijke berekening bij. Het was goddelijke wijsheid, omdat God een plan heeft. God schetst in deze geschiedenis een profetisch miniatuurbeeld van de grote toekomst, waarbij de heidenwereld en de heiden-christelijke gemeente zal worden ingeschakeld om ten slotte ook Zijn verkoren volk in volheid te brengen tot de éne kudde onder één Herder.

Maar als wij samen een ‘Ruth’gemeente’ willen zijn, die dezelfde beslissing neemt als zij, en tegen het Joodse volk zegt: ‘Houd ons niet tegen. Ga niet in tegen de draad van ons religieuze leven en tegen wat ons ten diepste beweegt. Uw God is onze God en uw volk is ons volk’, dan kunnen we in de toekomst de vraag verwachten of wij dan ook zoiets als de akker van Boaz zullen aantreffen, die zeer rijk is en lossen kan – tot en met het huwelijk. Zal die gemeente dan evenals Ruth onderdak krijgen en ‘Naomi’ worden gered?

Deze geschiedenis gaat in vervulling. Ruth wordt dienstbaar aan Naomi in liefde. Ze gaat aren rapen achter de maaiers. Ze gaat barmhartigheid bewijzen aan haar schoonmoeder, zonder dat zij ook maar ergens uitzicht op heeft. Ze heeft niet naar rechts of links gekeken of er iemand is met wie zij trouwen kan. Niets van dat alles. Zij heeft alleen haar taak en haar plicht gedaan. Zoals in het bekende lied:

*'In het doen van Gods wil ligt mijn kracht,
Hem te volgen bij tegenspoed en nacht.
Ik wil gaan, waar Zijn Geest mijne schreden leidt,
tot ik kom aan de plaats mij bereid.'*

Ruth komt op de akker van de lossers.

En als u mij vraagt: Is er in de historische eindtijd – waar wij nu staan in de voorhof van de voleinding – nog ruimte waar de Lossers verlossing en uitkomst kan brengen? Is er daar ook – figuurlijk gesproken – een 'akker van Boaz', waar een Lossers handelend kan optreden?

Dan zeg ik: Ja, die akker is er.

Waar in de heiden-christelijke wereld een gemeente ontstaat die zegt: Wij stellen ons vertrouwen volledig in het bloed van het Lam en de vergeving der zonden, dan is er een 'akker' van de vergeving, ook van al onze kerkelijke zonden. Dan is er een 'akker' van vervulling met de Heilige Geest, zodanig, dat 'het schort' vol wordt en we niet leeg bij onze 'schoonmoeder' moeten terugkeren. Dan zegt Jezus tegen ons als het ware hetzelfde als de lossers Boaz zegt tegen Ruth: *'...gij moet niet met lege handen bij uw schoonmoeder komen.'*²¹

Boaz beschermt Ruth direct al. Hij verbood zijn knechten haar lastig te vallen, en laat zelfs wat extra's van de kar vallen voor haar.

Tenslotte is de gang van Ruth naar de dorsvloer een appèl op het

21 Ruth 3:17

leviraatshuwelijk, op de losserplicht naar de wet van God, de Thora. Boaz wordt erop aangesproken door Ruth zelf – door een heidin. Ze zegt: *‘Ik ben Ruth, uw dienstmaagd: spreid uw vleugel uit over uw dienstmaagd, want gij zijt de lossers’.*²²

Het begrip ‘zijn vleugel uitspreiden’ betekent beschermen. Het is een schitterend beeld. Ook voor ons, christenen uit de heidenen. Ook voor ons is er zo’n akker.

Verticaal gesproken is er vergeving in het bloed van het Lam. Maar horizontaal gesproken is er ook de mogelijkheid dat de eenheid van de kudde des Heren, die door het ene bloed gekocht is, tot stand komt. En die door God tot eenheid gebrachte gemeente zal met innerlijke ontferming bewogen zijn met het Joodse volk, dat dan net precies dreigt vast te lopen, en met hen de hele wereld.

DE GROTE ‘BOAZ’

Het wordt zeer dreigend in de toekomst. Er komt een situatie, waarbij wij alleen maar op de akker van de grote ‘Boaz’ veilig zullen zijn, en net als Ruth kunnen zeggen: ‘Hemelse Boaz, spreidt Uw vleugel uit over Uw dienstmaagd, want Gij zijt de Lossers.’ En dan verlost Hij ons van de satan, de ‘mensenmoorder van den beginne’. Dan verlost hij ons van de atoomdreiging, van de onvrede in de wereld, en van alle martelkelders.

Hij verlost ons ook horizontaal in de geschiedenis, zodat de ‘tijden van verademing’ kunnen komen van het Aangezicht des Heren.²³ Deze lossing is een voorspel van de eeuwige lossing op de Jongste Dag, als Hij komt op de wolken en de gemeente tot Zich haalt.

Inderdaad, God heeft voor de historie ook een ‘akker’ gereed. Niet alleen de eeuwige akker, waar allen die belijden: ‘Uw God is mijn God, Uw Jezus is mijn Jezus’, terecht zullen komen. Natuurlijk gaat het geloof en de zaligheid der zielen voorop. Dat is het allerbelangrijkste.

²² Ruth 3:9

²³ Handelingen 3:19

Maar we mogen ook niet afwijzen wat de Schrift ons met betrekking tot de horizontale lijn in de geschiedenis duidelijk wijst. Speciaal ook voor jonge mensen, die soms tot stikkens toe benauwd zijn en geen toekomst meer zien. Velen raken daardoor aan de drugs.

Dan kun je voor hen wel allerlei opvangcentra gaan opzetten, maar zij moeten ook voor de geschiedenis hoop krijgen. Hoop in de ziel bestrijdt wanhoop.

Dit woord van God is belangrijk in alle facetten van het leven.

Houd dit vast!

Er is een 'akker'.

Een akker, waar je niet stomtoevallig op terecht komt, maar vanwege de wijsheid van God. Je komt op de juiste akker terecht als je Jezus, de grote 'Boaz' aanvaard zoals Hij is voor de tijd, voor de geschiedenis en voor de eeuwigheid.

Inderdaad – in het doen van Gods wil ligt onze kracht.

De discipelen vragen aan Jezus: *'Here, herstelt Gij in deze tijd het koningschap voor Israël?'*

Het antwoord van Jezus hierop is:

'Het is niet uw zaak de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft, maar gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult Mijn getuigen zijn te Jeruzalem en in geheel Judéa en Samaria en tot het uiterste der aarde'.²⁴

Zo wordt het koninkrijk aan Israël opgericht.

Waar er een Ruth-gemeente ontstaat met deze instelling, en tegelijkertijd met deze moeite om zomaar – figuurlijk gesproken – achter de maaiers aan aren te willen rapen voor je schoonmoeder, die net nog vurig betoogd heeft tegen je beslissing, die komt terecht op de akker van de grote Boaz – een akker vol verlossing.

24 Handelingen 1:7-8

Dat geldt ook voor het persoonlijk leven.

Moeten wij niet steeds beslissingen nemen in het leven? Wie komt niet voor de keus te staan om te zeggen: 'Neem de wereld, geef mij Jezus'?

Als je nooit in je leven gekozen hebt voor Jezus en Zijn kruisdood, en voor het bloed der verzoening; als je nooit gebeden hebt of de Heilige Geest mag wonen in je hart, dan kom je niet op de 'akker van de verlossing' terecht.

Duizenden problemen kunnen ons hart bestormen. Er kunnen levens- en lijdensvragen zijn, moeilijkheden en knopen die men zelf niet ontbinden kan. Maar als je, ondanks alle tegenspraak van Satan, in het grensgebied van 'Moab' en het 'beloofde land', tegen Jezus zegt: 'Uw God is mijn God', dan komt er – juist in de dorstijd – een moment, waarop de 'sluier' door de grote Boaz gevuld wordt met zes maten gerst. U begrijpt de beeldspraak.

Ruth kreeg zes maten gerst in haar omslagdoek. Het was een soort verlovingsgeschenk. Zes maten. Ze kreeg er nog geen zeven. Maar Boaz verlooft zich met Ruth in die wonderlijke nacht, onder de sterren van Bethlehem. Later kwam uit dit paar koning David voort, en nog weer later de grote Zoon van David.

Jezus is Davids Heer en Davids Zoon.²⁵ Aan Hem wordt de volle verlossing gegeven, zoals Jesaja het zo wonderlijk uitdrukt in hoofdstuk 54, vanaf vers 4:

'Vrees niet, gij zult niet beschaamd staan; word niet schaamrood, want gij zult niet te schande worden; ja, gij zult de schande van uw jeugd vergeten en aan de smaad van uw weduwschap niet meer denken.'

Daarmee wordt de ballingschap bedoeld en het leed dat de zichtbare

25 Psalm 110:1 en Lukas 20:42-44

tekenen van met God 'getrouwd' te zijn, er niet meer zijn.

'Want uw man is uw Maker, HERE der heerscharen is zijn naam; en uw lossers is de Heilige Israëls, God der ganse aarde zal Hij genoemd worden.'

God zegt als het ware: 'Israël, Ik trouw met jou, ook al ben je weduwe geworden. Ik vervul alles wat je verloren hebt in je weduwschap en in de rouw. Ik verlos je uit de macht van de dood. Ik ben uw Lossers!'

God als Israëls naaste familie. Dat beeld wordt hier toegepast. En zoals Hij verwant is aan Israël, zo is Hij het ook aan de gemeente.

Ruth mag zeggen: 'U bent de lossers' – al is ze Moabitische. En de christelijke gemeente mag tegen Jezus, die onze Heer en onze God is, zeggen: 'U bent de Lossers; wij zitten in nood met onze atoombommen en politieke en militaire verwarring en met alles wat zich ophoopt aan duisternis. Wij zijn gebonden. We zitten vast in al onze verwickelingen. Maar U bent de Lossers.'

In Jesaja 54:7-8 zegt de Heer over Sions toekomst:

'Een kort ogenblik heb Ik u verlaten, maar met groot erbarmen zal Ik u tot Mij nemen; in een uitstorting van toorn heb Ik mijn aangezicht een ogenblik voor u verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid ontferm ik Mij over u, zegt Uw Lossers, de HERE.'

En in Jesaja 55:1-4 zegt Hij:

'O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet; ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk. Waarom weegt gij geld af voor wat geen brood is en uw vermogen voor wat niet verzadigen kan? Hoort aandachtig naar Mij, opdat gij het goede eet en uw ziel zich in overvloed verlustige.'

Neigt uw oor en komt tot Mij; hoort opdat uw ziel leve; Ik zal met u een eeuwig verbond sluiten; de betrouwbare genadebewijzen aan David.

Zie, Ik heb hem tot een getuige voor de natiën gesteld, tot een vorst en gebieders der natiën.

Zie, een volk dat gij niet kende, zult gij roepen, en een volk dat u niet kende, zal tot u snellen ter wille van de HERE, uw God, en van de Heilige Israëls, omdat Hij u verheerlijkt heeft.'

Ik heb de verwachting dat het volk, waarover Jesaja hier spreekt, Gods gemeente mag zijn die het Joodse volk in het nooduur te hulp zal snellen en zal zeggen: Aanvaard de wedstrijd der altaren. U zult zien dat God u en ons verlost.

God heeft een verbond met de gemeente. Voor een ogenblik ligt Israël onder Gods toorn, totdat de eeuwige goedertierenheid weer zichtbaar wordt over het huis van David. Maar als Hij Zich dan tot ons wendt, dan doet Hij dat opdat wij – evenals Ruth – ons in dienst en trouw aan 'Naomi' zouden hechten en ons daarvoor op de 'akker' zouden inzetten, en ten slotte tot de grote 'Boaz' te bidden: *'Spreid Uw vleugel uit over Uw dienstmaagd, want U bent de Losser'*.

Aan onze verlossing uit alle systemen die mensen hebben gebonden en geknecht, zit ook de verlossing van het Joodse volk vast.

Als wij ons zo 'bruidelijk' overgeven aan de grote Boaz, gaat het Joodse volk zien: Wij houden ons vast aan onze Staat, maar zij laten hun kerkelijke 'staat' en instituten los in de viering van het ene Avondmaal, om ons te bereiken met de liefde van God.

Als wij in die eenheid het Avondmaal vieren, zijn we – beeldsprakig – bezig om 'koren' te verzamelen voor 'Naomi'.

Wie zo Abraham zegent, die wordt gezegend.

Ik geloof in de grote Losser van mijn ziel voor tijd en eeuwigheid: Jezus Christus!

RUTH EN BOAZ OP DE DORSVLOER

‘Daarop daalde zij af naar de dorsvloer en zij deed naar alles wat haar schoonmoeder haar geboden had. Toen nu Boaz gegeten en gedronken had en zijn hart vrolijk was, kwam hij om zich neer te leggen aan het uiteinde van de korenhoop. Daarop kwam zij stil nader, sloeg zijn voetendek op en legde zich neer. Het gebeurde nu te middernacht, dat de man wakker schrok en om zich heen greep en zie, daar lag een vrouw aan zijn voeteneind. En hij vroeg: Wie zijt gij? Zij antwoordde: Ik ben Ruth, uw dienstmaagd: spreid uw vleugel uit over uw dienstmaagd, want gij zijt de lossers. Toen zei hij: Gezegend moogt gij zijn door de HERE, mijn dochter, gij hebt met uw laatste liefdedaad de eerste nog overtroffen, doordat gij geen jonge mannen nagelopen zijt, hetzij arm of rijk. Nu dan, mijn dochter, wees niet bevreesd; alles wat gij zegt zal ik voor u doen; want ieder in de poort van mijn volk weet, dat gij een deugdzame vrouw zijt. Nu dan, weliswaar ben ik lossers, maar er is nog een lossers nader dan ik. Blijf vannacht hier; en morgenochtend, indien hij u lossen wil, goed, laat hem lossen; maar is hij niet genegen om te lossen, dan zal ik u lossen, zo waar de HERE leeft.’ (Ruth 3:6-13)

BIJ GEVAL

In Ruth 2:2 zegt Ruth tegen Naomi: *‘Laat mij naar het veld gaan en aren lezen achter hem, die mij genegen zal zijn.’* En in vers 3 lezen we dan: *‘...bij geval trof zij het stuk land van Boaz, die uit het geslacht van Elimelech was.’*

De uitdrukking ‘bij geval’ betekent niet dat de Bijbel hier zomaar met toeval rekent. Jezus zelf heeft het woord ook gebruikt in Zijn gelijkenis van de barmhartige Samaritaan: *‘Bij geval daalde een priester af langs die weg...’*²⁶

26 Lukas 10:31

De bedoeling van de hier gebruikte uitdrukking ‘bij geval’ is heel eenvoudig. Het betekent dat er geen opzet van menselijke kant in het spel was. Naomi is niet eerst gaan kijken hoe in Jeruzalem de percelen kadastraal waren opgemeten, en dat zij daarbij tot de ontdekking kwam dat er een stuk land toebehoorde aan haar bloedverwant Boaz. Zij heeft niet overwogen dat er dus weleens een leviraatshuwelijk mogelijk zou kunnen zijn, en om die reden Ruth naar dat stuk land had gestuurd. Dat zou inderdaad opzet zijn geweest.

Om iedere gedachte daarover in de kiem te smoren, zegt de Bijbelschrijver onder inspiratie van de Heilige Geest: ‘...*bij geval*’. Dus zonder enige opzet van menselijke kant.

Zomaar.

Schijnbaar toevallig.

Zonder er een berekening van te hebben gemaakt, komt Ruth precies op het stuk land van Boaz terecht. Dat had natuurlijk duizend keer anders kunnen uitpakken.

Het is ook niet zomaar iets. Het is de hand van God, die Naomi daar later in opmerkt.

Ruth heeft, als Moabitische, een bijzonder ingrijpende belijdenis afgelegd: *‘Uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God.’* Zij heeft de goden van Moab en het liederlijke leven van Moab achter zich gelaten. In onze termen zouden we zeggen: Ze heeft ‘belijdenis’ gedaan. Het was als een doop. Het was als een gaan door de Jordaan, het heilige land binnen.

Een buitengewone geloofsdaad.

En nu komt zij ‘bij geval’ net precies op de akker van degene, die de lossers kan zijn, en naar de wet van God ook de lossers móet zijn.

Als Naomi opmerkt hoe die man ook nog allerlei attenties voor Ruth over heeft, dan komt zij tot een soort ‘Halleluja’. Dan zegt zij in Ruth 2:20:

‘Gezegend zij hij door de HERE, die zijn goedertierenheid niet heeft onttrokken aan de levenden en de doden.’

DE LOFPRIJZING VAN NAOMI

Dit lijkt toch wel een voorbarige conclusie. Want Naomi weet niet veel meer dan dat Ruth precies op een goede akker terechtgekomen is. Bij iemand bij wie – menselijk gesproken – de kans aanwezig is dat hij lossier wil zijn. Maar de mogelijkheid dat hij het niet doet is even groot. Maar Naomi begint meteen al God te loven met: *‘Gezegend zij hij door de HERE, die zijn goedertierenheid niet heeft onttrokken aan de levenden en de doden.’*

Ze spreekt zich dus uit in een negatieve vorm.

Dat doen wij ook wel als we iets sterk willen benadrukken. We zeggen bijvoorbeeld: Nou, nou, dat is niet mis. Dan bedoelen we: Dat is raak! Of: Dat is geen gering prijsje. En dan bedoelen we dat het duur is. We zeggen dan in een negatieve vorm wat we eigenlijk positief willen benadrukken.

Als Naomi hier zegt: *Hij heeft zijn goedertierenheid niet onttrokken aan de levenden en de doden*, dan ligt in haar woorden opgesloten de ontzaglijke levensspanning waarmee zij het heilige land weer is binnengekomen. Toen was haar slotconclusie: *‘...de Almachtige heeft mij bitterheid aangedaan.’* Zij had haar man en haar beide zonen, Machlon en Chilion, verloren, en kwam totaal berooid, armoedig en zonder één cent op zak weer in Bethlehem terug. Zij had zich van God en iedereen verlaten gevoeld. En als zij nu tot de jubel komt: *De HERE heeft niet nagelaten Zijn goedertierenheid te bewijzen aan de levenden en de doden*, dan drukt zij daarmee haar blijdschap uit dat zij mag blijven meebouwen aan de Messiaanse toekomst. Want als er een lossing is, dan kan de naam van de doden via het leviraatshuwelijk blijven voortleven. De naam van Elimelech mag voortleven. Daarom begint Naomi bij voorbaat God te loven.

Een parallel met deze geschiedenis vinden we in Genesis 24, waar de knecht van Abraham in vers 27 bijna letterlijk dezelfde woorden uitspreekt:

‘Geprezen zij de HERE, de God van mijn heer Abraham, die Zijn goedertierenheid en trouw niet onttrokken heeft aan mijn heer; wat mij aangaat, de HERE heeft mij geleid op de weg naar het huis der broeders van mijn heer.’

De knecht was in grote spanning over het slagen van de opdracht die Abraham hem gegeven had. Isaäk was als een wonder van God uit een onvruchtbare schoot geboren, maar hij had nog steeds geen vrouw. En daarmee stond de hele Messiaanse toekomst op het spel. Wordt de belofte van God aan Abraham nog vervuld? En nu krijgt hij de opdracht van Abraham om een vrouw te zoeken voor Isaäk. Hij voelt het gewicht van die opdracht. Daarom legt hij de zaak aan God voor en zegt:

‘Laat het nu zo zijn, dat het meisje, tot wie ik zeg: neig toch uw kruik, opdat ik drinke, en dat zegt: Drink, en ook uw kamelen zal ik drinken, - dat Gij haar hebt bestemd voor Uw knecht Isaäk; dan zal ik daaraan weten, dat Gij genade bewezen hebt aan mijn heer. Hij was nog niet uitgesproken, of zie, Rebekka, die geboren was aan Bethuël, de zoon van Milka, de vrouw van Nahor, de broeder van Abraham, kwam naar buiten met haar kruik op haar schouder.’²⁷

Hij slaat haar zwijgend gade om te weten of de Here zijn weg voorspoedig had gemaakt of niet. Daar kwam het voor hem op aan. En dan lezen we in vers 18 en 19 dat Rebekka bijna letterlijk zegt wat de knecht van Abraham aan God gevraagd had. Als hij ziet hoe zijn gebed verhoord wordt, werpt hij zich neer voor God en jubelt hij het uit: *‘Geprezen zij de HERE, de God van mijn heer Abraham.’*

Deze mensen leefden werkelijk verticaal. Zij wandelden voor Gods aangezicht en durfden het aan om van God een teken te vragen.

Naomi doet niet verkeerd als zij in het geloof vooruitgrijpt op de

27 Genesis 24:14-15

goedertierenheid van God.

Later deed koning Josafat hetzelfde. Hij liet zangkoren aan de spits van het leger optrekken tegen de vijanden, die oppermachtig waren. Maar bij voorbaat loofden zij God om Zijn goedertierenheid, en daarop bracht God de vijanden in verwarring.

Als Naomi maar enige tekenen gewaarwordt van de leiding en verlossing van God, begint zij bij voorbaat God te prijzen.

BRUIDELIJKE PRIJSGAVE

In de omgang met God zien we hoe Zijn hand alle dingen leidt – ondanks de vele raadsele die er ook in ons leven kunnen zijn.

Gods hand leidt alle dingen. Ook in wat Hij gaat doen op de derde Godsdag. Het Joodse volk loopt vast, maar de grote Losser is er óók. Die Losser gaat naar de wet, en naar Romeinen 9-11 Zijn bruidsgemeente roepen uit de heidenwereld, en haar tot volheid brengen. Die bruidsgemeente gaat Israël jaloers maken. Dit alles zal komen op een moment dat de Joden zelf moeten constateren dat zij zonder de Messias niet ‘thuis’ kunnen komen en geen vrede kunnen vinden, en zich van God en mensen verlaten zullen voelen.

Maar wie zich nooit zal distantiëren is het volk, dat door de Heilige Geest geleerd heeft om zich te verenigen in het bloed van het Lam en samen te komen bij de éne Tafel des Heren, om Israël in zijn grote nood op te vangen. Dat is een solidariteit die vanuit de hemel gegeven is en dieper gaat dan de menselijke solidariteit.

Jezus gaat het Joodse volk de grootste barmhartigheid betonen, via een gemeente in de heidenwereld die Hij kocht met Zijn bloed. Zó gaat Hij Zijn volk opvangen.

In deze geschiedenis is het Ruth, de heidin, die het initiatief neemt om de verarmde Naomi te helpen aan een stukje brood. Zij zegt tegen Naomi: *‘Laat mij naar het veld gaan en aren lezen achter hem, die*

mij genegen zal zijn.'²⁸ En deze heidin komt met schortenvol koren weer terug bij Naomi. Zij komt 'bij geval' precies op de akker van de lossers terecht.

Eens sprak zij een belijdenis uit, en is zij blindelings meegegaan met Naomi – in geloof, dat de God van Israël verlossing zou geven. De beide zonen van Naomi, Machlon en Chiljon, bleven hangen in Moab. Maar Ruth, de Moabitische, bleef wonen bij haar schoonmoeder, en ging zeven weken lang aren rapen op het land van Boaz.

Laten we er niet te licht over rekenen wat het betekent om weken achtereen van de vroege morgen tot de late avond aren te moeten rapen. Voor dit werk heb je geen vakkennis nodig. Het was het nederige werk van de allerarmsten. Daarbij kon je ook nog lastiggevallen worden door de maaiers. Zeker als jonge vrouw. Boaz moet er zijn knechten althans voor waarschuwen om haar niet lastig te vallen.²⁹ Het was een zwaar karwei, maar ze hield vol. Ruth diende en had zich 'bruidelijk' prijsgegeven aan de God van Israël: *'Uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God. Waar gij zult sterven, Naomi, daar sterf ik ook.'* En dan komt er een eed overheen: *'Alleen de dood kan scheiding maken tussen u en mij.'*

Zij heeft zich prijsgegeven in solidariteit met Naomi, ondanks de tegenspraak en de weerstand van Naomi.

Dit moet ook onze houding zijn tegenover het Joodse volk. Hoewel wij niet geloven dat de seculiere Staat de juiste weg is voor het volk om thuis te komen, zijn we solidair met het Joodse volk, omdat God er solidair mee is. Hij gaat Zijn volk weer enten op de stam van de gelovige vaders. Paulus wijst hier ook op als hij in Romeinen 11:31-32 zegt:

'...opdat door de u betoonde ontferming ook zij thans ontferming zouden vinden. Want God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid

28 Ruth 2:2

29 Ruth 2:9

besloten, om Zich over hen allen te ontfermen.'

Dat wordt de ontknoping en ontvouwing van de derde Godsdag. Wij zijn onderweg naar een dag van opstanding. Daarom, laten wij op deze akker blijven. Op dit terrein van Romeinen 9 t/m 11. Laten wij vasthouden aan deze opdracht. Want dat wordt de weg naar de ware oecumene.

DE TROUW VAN GOD

In veel fundamentalistische kringen heerst momenteel de opvatting dat de oprichting van de Staat Israël een teken is van Gods trouw. Nu, de toekomst zal bewijzen dat dit geen profetische uitspraak is. Natuurlijk zit achter alles de trouw van God. Ook het droogtegericht in de tijd van Elia was onderdeel van de trouw van God. De trouw van God manifesteerde zich ook in de tuchtiging door de ballingschap. De schrijver van de Hebreeënbrief zegt in hoofdstuk 12:6: *'...wie Hij liefheeft, tuchtigt de Here, en Hij kastijdt iedere zoon die Hij aanneemt.'* En de profeet Amos zegt:

'U alleen heb Ik gekend uit alle geslachten van het aardrijk; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden aan u bezoeken.' (3:2)

Als dit verkoren volk op menselijke wijze en met een permanente verwerping van vorst Messias, Jezus van Nazareth, denken 'thuis' te komen, dan lopen zij onvermijdelijk vast. Maar in dat vastlopen zal God inderdaad Zijn trouw en genade bewijzen – ook als Hij dat doet in de vorm een omgekeerde feestcyclus; in de slagen, zoals die beschreven zijn in de Apocalyps. Ook dat is Gods trouw. Als Hij kastijdt, dan doet Hij dat in Zijn trouw en Zijn liefde.

Maar als je stelt dat de Staat Israël als zodanig een teken is van Gods trouw, dan vraagt heel de Islamitische wereld zich af: Wat mankeert de christenheid wel? Weten ze niet beter? Islamiëten kijken op van

zo'n opvatting van een groot deel van het christendom, want zij weten dat de toestand in Israël momenteel even verschrikkelijk is als in elk ander seculier land dat met God niet rekt. Het Joodse volk is nog niet op zijn bestemming. Daarom komt er een ontzaglijke crisis in het Midden Oosten.

HET INITIATIEF VAN NAOMI

Ruth gaat aren rapen op de akker van Boaz. Dat is niet gemakkelijk. Het lijkt ook zo armoedig. Ook is er geen enkel perspectief zichtbaar. En toch ...

Ruth mag al aan tafel komen bij Boaz. Hij is vriendelijk tegen haar. Hij geeft vele attenties en beschermt haar. Maar verder heeft hij nog niets gezegd. Hij heeft alleen maar bij zijn maaiers naar haar geïnformeerd.

Nadat Naomi alles overwogen heeft, en God geprezen heeft omdat Ruth op de akker van Boaz terechtgekomen is, neemt zij nu zelf een geloofsinitiatief en zegt tegen Ruth:

*'Mijn dochter, zou ik voor u geen rust zoeken, opdat het u welga? Welnu, is Boaz niet onze bloedverwant, bij wiens arbeidsters gij geweest zijt? Zie, hij gaat vannacht op de dorsvloer gerst wannen; baad u dan en zalf u en doe uw opperkleed aan en daal af naar de dorsvloer. Maar laat de man niets van u merken, voordat hij gereed is met eten en drinken. Als hij zich neerlegt, moet gij goed letten op de plaats waar hij ligt; kom dan nader en sla zijn voetendek op en leg u neer. Dan zal hij u wel duidelijk maken, wat gij doen moet.'*³⁰

Dit was nogal een vraag! Moab te moeten loslaten was al moeilijk voor Ruth, en zeven weken lang aren rapen voor Naomi was ook zwaar. Ruth had ook kunnen zeggen: Ik heb het hier wel gezien. Zo vriendelijk zijn de mensen in Bethlehem niet. Het is heet op het veld.

30 Ruth 3:1-4

In Moab heb ik het beter. Ik ga weer terug naar mijn zus Orpa. Maar niets van dit alles. Ruth bleef.

Maar nu moet zij iets doen wat nog zwaarder is voor een vrouw. Zij moet een bad nemen en parfum gebruiken en in de nacht naar de dorsvloer gaan om Boaz te bespieden, die tussen de korenhopen gaat slapen om de wacht te houden. En als hij gegeten heeft en van de landwijn heeft gedronken, en in slaap gevallen is, moet zij zijn voetendek opslaan en aan zijn voeteneind gaan liggen.

In de Oosterse symboliek is dat niets minder dan een man ten huwelijk vragen. Vooral voor Ruth des te moeilijker, omdat er in de tijd van Mozes vierentwintigduizend mannen van Israël door een oordeel van God gevallen zijn, omdat zij bezweken waren voor de verleidingen van Moabitische vrouwen.³¹

Bovendien is het initiatief van Naomi riskant, omdat er volgens de Thora tot in het tiende geslacht geen Moabiet in de gemeente Gods mocht komen. Dat wil eigenlijk zeggen: tot in eeuwigheid niet.

Dit was een gevolg van het verzoek van de Moabitische koning Balak aan de valse profeet Bileam om Israël te vervloeken.³²

Maar God had tegen Abraham gezegd: *'Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt zal Ik vervloeken.'*³³

God maakte het Bileam weliswaar onmogelijk om Israël te vervloeken, maar het was wel de bedoeling van Balak. Daarom staat er in de wet van Mozes dat er tot in het tiende geslacht geen Moabiet in de vergadering mocht komen.

Basta met Moab!

En nu is hier juist deze Moabitische vrouw die gelooft dat er een God is, die goddelozen en zelfs vervloekten rechtvaardigt. Zij zal het misschien nog niet zo gedefinieerd hebben. Wij, die achter deze geschiedenis staan, herkennen het geloof van Ruth als het nieuwtestamentische geloof dat God in Jezus Christus gisteren en heden en tot in eeuwigheid Dezelfde is. En Ruth wordt zelfs

31 Numeri 25

32 Deuteronomium 23:3-6

33 Genesis 12:3

stammoeder van Vorst Messias. Het boek Ruth eindigt met de geboortelijn van David.

Ik geloof dat het woord van God aan Abraham: *'Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt zal Ik vervloeken'* nog steeds van kracht is. Ook ten aanzien van de recente geschiedenis in de Tweede Wereldoorlog. Toen heeft het Duitse volk over de Joden uitgeroepen: *'Juda verrecke, Deutschland lebe'*. En zij hebben de daad bij het woord gevoegd en de Joden de gasovens in gestuurd en Joodse kinderen levend in de vlammen gegoooid.

Het antwoord van God volgde ook: Duitsland werd verdeeld in twee stukken.

En wanneer zij dan in hun grondwet zetten: In Naam van God eisen wij hereniging, dan zeg ik: Dat is gelijk aan Hiël-bouwen.³⁴

Maar betekent dat nu, dat Duitsland in eeuwigheid vervloekt is en verdeeld moet blijven en er nooit een herstel kan komen? Dan zeg ik nee. Het is nooit een fatum. Zo is de Thora ook niet bedoeld. Kijk maar naar de geschiedenis van de Moabitische Ruth. Maar dan moet daar ook iets ontstaan als een Ruth-gemeente, die zich solidair verklaart met het Joodse volk, en het met woord en daad wil helpen binnenleiden in het koninkrijk van priesters, hoe moeilijk en zwaar 'het aren lezen' op het veld van de grote 'Losser' ook is.

DE DORSVLOER

Ruth, die gelooft dat God zelfs goddelozen rechtvaardigt – wat er ook in de Thora mag staan over Moab – krijgt de opdracht om de Thora te hanteren en zich te beroepen op de wet van het leviraatshuwelijk. Daarvoor moet zij zich mooi maken, een bad nemen, zich zalven met een welriekende geur, en aan het voeteneind van Boaz gaan liggen. En wanneer hij wakker wordt moet zij een beroep doen op de wet van Mozes.

34 1 Koningen 16:34

Het moet voor Ruth een enorme spanning zijn geweest. Want zij heeft zich altijd keurig gedragen. Dat moet Boaz later ook toegeven: Je hebt niet naar rechts en niet naar links gekeken. Niet naar arme of rijke mannen. Je hebt gewerkt, gewerkt en gewerkt voor Naomi. Je hoefde het tenslotte niet, maar er zat een drang in je die van boven gekomen moet zijn.

Ruth gaat. Ze moet Boaz bespieden. Wat zal dat geweest zijn in haar ziel.

Ze heeft spanning.

Ze ziet dat hij er is.

De schemering valt.

Hij drinkt nog wat van de landwijn, legt zich neer en valt in slaap. Nu moet zij naar hem toe sluipen, zijn voetbedekking opslaan en daar gaan liggen. Het duurt misschien een uur. Haar hart bonst. Een uur lang suist de wind tussen de korenhopen en er gebeurt niets.

Totdat...

Ineens schrikt die man.

Waarvan?

Hij trapt tegen iets aan. Het is een menselijk lichaam. Hij wordt wakker.

Er waren allerlei mogelijkheden dat één van de meiden in het veld achtergebleven was en hem te grazen wilde nemen, of op een avontuurtje uit was. Alles was mogelijk.

En dan zegt Boaz: *‘Wie zijt gij?’* Daar is geen anonimiteit bij. Zij komt er ook direct mee voor de dag: *‘Ik ben Ruth, uw dienstmaagd: spreid uw vleugel uit over uw dienstmaagd, want gij zijt de lossen.’*

Dat is de basis van deze visite, Boaz. Het beroep op de Thora. En dan prijst ook Boaz meteen God en zegt:

‘Gezegend moogt gij zijn door de HERE, mijn dochter, gij hebt met uw laatste liefdedaad de eerste nog overtroffen, doordat gij geen jongemannen zijt nagelopen, hetzij arm of rijk. Nu dan mijn

dochter, wees niet bevreesd; alles wat gij zegt zal ik voor u doen; want ieder in de poort van mijn volk weet dat gij een deugdzame vrouw zijt. Nu dan, weliswaar ben ik lossers, maar er is nog een lossers nader dan ik. Blijf vannacht hier; en morgenochtend, indien hij u lossen wil, goed, laat hem lossen; maar is hij niet genegen u te lossen, dan zal ik u lossen, zo waar de HERE leeft. Blijf liggen tot de morgen. Dus bleef zij aan zijn voeteneind liggen tot de morgen. Toen stond zij op, voordat de een de ander herkennen kon, want hij zei: het worde niet bekend, dat een vrouw op de dorsvloer gekomen is. Verder zei hij: Geef de omslagdoek die gij draagt en houdt hem op. Hierop mat hij zes maten gerst en legde die daarin. Daarop ging hij naar de stad.’³⁵

Boaz gaf Ruth zes maten gerst. Geen zeven.

De oosterling werkt met symboliek, ook in de getallen. De volkomenheid is hier nog niet bereikt, maar Ruth kreeg in de sluier wel een verlovingsgeschenk. Dit moest genoeg zeggen.

Boaz moest echter de hele wet gehoorzamen. Er is nog een lossers, die – juridisch gesproken – de eerste rechten heeft. Ook die spanning moest Ruth nog ondergaan.

Hoe zal dit uitpakken?

Zij heeft zijn verlovingsgeschenk al in haar sluier. Eigenlijk hadden zij elkaar al in het hart gesloten, maar zij bleven wachten totdat – naar de regel van de Thora – de ontsluiting er zou zijn. Als Boaz Ruth had genomen die nacht, dan was er naar Oosters gebruik niets onzedelijks gebeurd. Als hij dat dan maar had gedaan in trouw. Maar hier moest hij ook de lossingswet tot op de letter respecteren. Er was nog een lossers, nader dan hij. Zou deze Ruth willen lossen, en daarmee ook de naam van de overledene in stand houden, dan had hij recht op haar. En dat moest in de poort worden beslist.

Publiekelijk.

Daarom geen verhalen verder en zeker geen avontuur. Voor het

35 Ruth 3:10-15

aanbreken van het morgenlicht, stapte Ruth op en ging terug naar haar schoonmoeder.

De sterren van Bethlehem hebben dit tafereel gezien.

Gods ogen zagen in het bloed van Ruth en Boaz het huis van David en van de grote Zoon van David al aanwezig.

EEN STUKJE TROONREDE VAN VORST MESSIAS

Het is een wonderlijk verhaal. Maar het is een stukje ‘troonrede’ van Vorst Messias. Het is één en al evangelie wat we in deze geschiedenis kunnen lezen.

Een wonderlijke solidariteit!

Een wonderlijke diepgang!

Dat zó de wet van God betreffende de lossing wordt toegepast.

In Jeremia 51:5 lezen we hoe God ook Israel verlossen wil van het weduwschap:

‘Want Israël en Juda zijn niet in weduwschap gelaten door hun God, door de HERE der heerscharen, al was hun land vol van schuld tegenover de Heilige Israëls.’

Als de gemeente van Christus eenmaal in de opdracht aan de ‘tent van Abraham’ in grote eenheid ‘de Losser’ aanroept – zowel voor de Joden als voor de Arabieren; als er een geestelijk reveil ontstaat, en een vastbeslotenheid door de Heilige Geest, dan komt het moment waarop het Joodse volk opstaat en zegt: God heeft waarachtig via deze ‘Ruth-gemeente’ weldadigheid bewezen aan de levenden en de doden. Ook aan die zes miljoen van de verschrikkelijke Holocaust.

Nu lopen zij nog met smartelijke raadsels rond. Maar als de volheid der heidenen zal zijn ingegaan, also zal gans Israël zalig worden.

Mozes, die oog in oog met God sprak, zegt in de oude Thora:

‘Zij verwekten Mij tot na-ijver door wat geen god is, zij krenkten Mij met hun ijdelheden. Daarom zal Ik hen tot na-ijver verwekken door wat geen natie is, door een dwaas volk zal Ik hen krenken.’³⁶

Daarop grijpt Paulus terug, en daar grijpt heel de Schrift op terug. Het zijn altijd weer heidenen die moeten inspringen in het nooduur van Israël.

In het nooduur van Jona, trekken heidenen hem aan de jas.

In het nooduur van de stamvaders zijn in Egypte de korenschuren vol en kan het volk overleven.

In het nooduur van Naomi – als alles dood en ondergang is – is er Ruth uit de heidenwereld die gaat aren lezen, en de lossers vindt. Ten slotte is aan Naomi een zoon geboren. De lossers is ten slotte voor Naomi – voor haar en voor de doden.

Dit alles is nog maar een voorspel. Ook wanneer dit allemaal heel diep in vervulling moet gaan door de overmacht van Koning Jezus, die Zelf de Thora gaat vervullen. Immers, we lezen in Epheziërs 4:10: *‘Hij, die nedergedaald is, Hij is het ook, die is opgevaren ver boven alle hemelen om alles tot volheid te brengen.’*

Maar toch is ook dit nog maar een voorspel van het ontzaglijke moment waarop de Heer wederkomt, en de voleinding daar is. Op dat ultieme moment zal weldadigheid bewezen worden aan de levenden en de doden, door een opstanding ten eeuwigen leven en een binnengaan in het eeuwig Vaderhuis.

Dat moment komt!

De Schrift wordt volledig vervuld.

ZIT STIL

Als Ruth zwoegend met zes maten gerst in de sluier thuiskomt, zegt Naomi: *‘Blijf stil afwachten, mijn dochter, totdat gij verneemt, hoe*

36 Deuteronomium 32:21

de zaak uitvalt; want die man zal niet rusten, voordat hij vandaag deze zaak tot een einde gebracht heeft.'³⁷

Naomi heeft het nu nog duidelijker begrepen. Het was geen toeval in absolute zin, dat Ruth juist op die akker terecht kwam. Zij heeft er God bij voorbaat om geprezen. En nu is Boaz over het dode punt heen. Hij gaat handelen naar de Thora en heeft Ruth aanvaard als zijn toekomstige bruid.

Zit stil, mijn dochter. Nu kalm aan. Je hebt genoeg gedaan. Je hebt gedraafd, gezwoegd, gebukt. Je hebt aren gelezen in de hete zon. Zeven weken lang. Het is nu voorbij. Zit stil, mijn dochter, want die man zal niet rusten voordat hij vandaag deze zaak tot een einde gebracht heeft.

Er kunnen momenten zijn waarop we gaan wanhopen. Ook door wat zich allemaal afspeelt in kerk en kring. Er kunnen vragen op ons afstormen zoals: Komt het ooit goed?

Die wanhoop is best begrijpelijk. Er zijn mensen die het helemaal hebben gehad met de godsdienst door alles wat zich op dat gebied afspeelt, zowel bij de Islam als bij het Christendom.

Maar toch zeg ik: Houd u vast aan de Bijbel. Lees nog maar weer eens de geschiedenis van Ruth. En ga maar – net als Naomi – bij voorbaat God prijzen, want ook wij zijn op de 'goede akker' terecht gekomen, namelijk op de 'akker' van de onfeilbare beloften van God en van onze Here Jezus Christus.

Meer dan ooit zie ik dat het allemaal komt zoals de Heer het gezegd heeft in 1948: 'Als Ik twee dagen zwijg, denkt ge dan o mens, dat er nimmer een dag van vervulling over Mijn gekochten zal aanlichten?'

Na twee 'dagen' verscheuring van het Jodendom en van de christelijke gemeente, komt er een 'dag van verrijzenis'. Op die 'dag' gaat de Heer, door de Heilige Geest Zijn gemeente optrekken uit dit moeras, en op een hoogte stellen. En eigenlijk zegt Hij dan in dat

37 Ruth 3:18

verband tegen ons allemaal: ‘Zit stil, Mijn dochter. Ik heb je sluiertevuld.’

Ook nu is het nog niet het volledige ‘huwelijk’. Dat komt in de voleinding als ‘bruid en Bruidegom’ samenkomen. Maar het is wel een ‘verlovingsgeschenk’, om in de symboliek van de Ruth-geschiedenis te blijven.

Zit nu maar stil. Blijf maar aan ‘het voeteneinde’ van de belofte. Want die Man daar boven, aan Wie alle macht gegeven is in hemel en op aarde, zal niet rusten, totdat Hij alles punctueel vervuld heeft.

Ik geloof in Jezus Christus, Gods eniggeboren Zoon, Overwinnaar van de troon. Ik geloof in Hem, Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven; ten derde dage wederom opgestaan uit de doden; opgevaren ten hemel en zittende aan de rechterhand Gods, des Almachtigen Vaders, vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden!

Amen.

AAN NAOMI IS EEN ZOON GEBOREN

‘En de vrouwen zeiden tot Naomi: Geprezen zij de HERE, die het u heden niet laat ontbreken aan een lossen, en zijn naam worde vermaard in Israël. En hij zal uw ziel verkwikken en u in uw ouderdom verzorgen; want uw schoondochter, die u liefheeft, heeft hem geboort, zij, die u meer waard is dan zeven zonen. En Naomi nam het kind en legde het op haar schoot en zij werd zijn verzorgster. En de burinnen gaven het een naam, zeggende: Aan Naomi is een zoon geboren; en zij noemden hem Obed. Deze is de vader van Isaï, de vader van David.

Dit nu zijn de nakomelingen van Perez: Perez verwekte Hezron, Hezron verwekte Ram, Ram verwekte Amminadab, Amminadab verwekte Nahesson, Nahesson verwekte Salma, Salmon verwekte Boaz, Boaz verwekte Obed, Obed verwekte Isaï en Isaï verwekte David.’ (Ruth 4:18-22)

DE POORT

‘Die man zal niet rusten, voordat hij vandaag deze zaak tot een einde heeft gebracht.’

Deze bemoedigende woorden sprak Naomi tot Ruth, om haar na al haar moeizame werk op de akker van Boaz, gerust te stellen. Want zij heeft begrepen dat Boaz Ruth tot vrouw zal nemen. En inderdaad: Boaz voegt de daad bij het woord. Hij gaat naar de poort van de stad. Dat is zoiets als het gemeentehuis bij ons. Het is onder andere ook het kantoor van de notaris, het gebouw van justitie en de beurs. Onder de hoge poortgewelven werd veel onderhandeld. Er werd rechtgesproken, handel gedreven, de burgerlijke stand werd er bijgehouden, kortom – het was een strategisch punt voor elk facet van het mensenleven.

Boaz gaat naar de poort. Daar komt ook de lossers die nog nader is dan Boaz, dus als eerste de gelegenheid krijgt om – in tegenwoordigheid van de oudsten van de stad – de losprijs aan Naomi te betalen voor hetgeen zij verloren heeft door de dood van haar man en beide zonen. Als het er echter op aankomt dat hij bij het lossen van het land van Naomi, ook Ruth zal moeten trouwen om de naam van de overledene in stand te houden, dan bedankt hij daarvoor, met als motief dat hij dan zijn eigen erfdeel te gronde zou richten. Zijn eigen zaken en kinderen gaan bij hem vóór. Zou hij Ruth trouwen, en bij haar kinderen krijgen, dan zouden zijn eigen kinderen niet meer hetzelfde ontvangen als hij zich had voorgesteld.

Nu, als je eigen belang voorgaat boven de grote lossingsgeschiedenis, dan kom je daar buiten te staan.

Hetzelfde zien we bij de gevangenneming van Jezus, waar de hogepriester Kajafas de Joden de raad gegeven had: *‘Het is nuttig dat één mens sterft ten behoeve van het volk.’*³⁸ En zo werd Jezus, de Verlosser, overgeleverd om gekruisigd te worden.

In de kerkelijke wereld is het al precies zo. Het is in het belang van het ‘kerkelijke erfdeel’ – maar dan in organisatorische en financiële zin – om niet te komen tot de ene Avondmaalstafel. Maar dan laat je – figuurlijk gesproken – ‘Ruth’ los. Dan plaats je jezelf buiten het grote verlossingswerk.

Nu de lossers die nader was dan Boaz afzag van een huwelijk met Ruth, moest deze, naar het toenmalige gebruik, de schoen uittrekken en die overhandigen aan Boaz. Symbolisch bekrachtigde hij hiermee dat Boaz recht had op Ruth.

In de Oud-Oosterse symboliek betekende ‘je voeten zetten op’ het tot je eigendom proclameren. In Psalm 60:10 zegt God: *‘...op Edom werp Ik mijn schoen.’* Daarmee verklaarde God Edom tot Zijn eigendom.

38 Johannes 18:12-14

Zo staat Boaz met de stoffige sandaal van de eerste lossen in handen. Dit is voor hem zoiets als een trouwring. Nu heeft hij recht op Ruth. Hij laat die schoen zien aan de oudsten van de stad en zegt:

‘Gij zijt heden getuigen, dat ik al wat Elimelech heeft toebehoord en al wat Chilion en Machlon heeft toebehoord, koop uit de hand van Naomi; ook Ruth de Moabitische, verwerf ik mij tot vrouw om de naam van de gestorvene op zijn erfdeel in stand te houden. Zo zal de naam van de gestorvene niet uitgeroeid worden uit zijn broederen en uit de poort zijner woonplaats.’

En al het volk en de oudsten roepen uit:

‘Wij zijn getuigen. De HERE make de vrouw die in uw huis komt als Rachel en Lea, die beiden het huis van Israël gebouwd hebben! Handel dan kloek in Efratha en maak u een naam in Bethlehem; uw huis worde als het huis van Perez, die Tamar aan Juda baarde, door het kruist dat de HERE u geven zal uit deze jonge vrouw!’³⁹

Nu, dat is zoveel als wij wel bij huwelijksbevestigingen zingen: ‘Dat ’s Heren zegen op u daal’. Dit is een soort ‘bevestigingsdienst’ in de poort van de stad.

De oudsten praten er niet meer over dat volgens Deuteronomium 23:3 niemand van de Moabieten ooit meer in de gemeente Gods mocht komen. Integendeel. Over de Moabitische Ruth wordt gezegd: *‘De HERE make de vrouw die in uw huis komt als Rachel en Lea, die beiden het huis van Israël gebouwd hebben!’*

Het is volop Evangelie wat we horen uit de mond van de oudsten van Bethlehem. Dat dit juist in Bethlehem gebeurt en dat juist uit de verbintenis van Boaz en Ruth uiteindelijk koning David geboren wordt, en later uit David de grote Zoon van David, Jezus.

Naar de mens gesproken is in Zijn bloed eigenlijk dus ook het bloed van de goddeloze Moabieten opgenomen, die afstammen uit de

39 Ruth 4:9-12

dochters van Lot in de geschiedenis van Sodom. Hij daalt neer langs de trappen van het zondige menselijke geslacht, om zelfs goddelozen te rechtvaardigen. Dat vertelt ons het boek Ruth.

DE VROUWEN

Boaz neemt Ruth in huis. En God schonk haar zwangerschap en zij baarde een zoon. En nu zijn niet meer de mannen van Bethlehem aan het woord, maar nu wisselt het toneel enigszins. Nu komen de vrouwen aan het woord, en zij richten het woord – wonderlijk genoeg niet tot Ruth, maar tot Naomi. Zij zeggen:

‘Geprezen zij de HERE, die het u heden niet laat ontbreken aan een lossen, en zijn naam worde vermaard in Israël. En hij zal uw ziel verkwikken en u in uw ouderdom verzorgen; want uw schoondochter, die u liefheeft, heeft hem gebaar, zij, die u meer waard is dan zeven zonen’.

Ik vind dat de vrouwen het hier haast nog mooier zeggen dan de mannen in de poort. Het teruggrijpen op de geslachtslijn door de mannen, is heel mooi. Ook het uitspreken van de zegen over de verbintenis van Boaz en Ruth is prachtig. Maar wat die vrouwen hier intuïtief – over het hoofd van Ruth heen – tegen Naomi zeggen is wonderschoon.

In Handelingen 2:22 vv. lezen we hoe Petrus in zijn gloedvolle toespraak aan het Joodse volk over Jezus zegt: *‘Jezus, de Nazoreeër, een man u van Godswege aangewezen door krachten, wonderen en tekenen, die God door Hem in uw midden verricht heeft, zoals gij zelf weet...’*

Later horen wij Paulus zeggen: *‘Het evangelie is een kracht Gods tot behoud voor een ieder die gelooft, eerst voor de Jood, maar ook voor de Griek.’*⁴⁰

40 Romeinen 1:16

Hier zeggen de vrouwen: Aan u *Naomi* is een lossers geboren. Daarmee bedoelen zij niet Ruth te discrimineren. Dat blijkt wel uit de volgende woorden. Maar zij grijpen terug op de kern. Hier heeft God 'wilde takken' uit de heidenwereld gezet op de 'oude stam' Israël: Aan ú Naomi, is een lossers geboren. Want Ruth, die u zo liefheeft, heeft hem ú gebaar, zij die u meer waard is dan zeven zonen.

Zeven is het getal van de volheid.

Doordat Ruth zich zo bruidelijk overgaf aan jou, Naomi, heb je uit haar een lossers gekregen. Ruth, die jou zo liefhad dat zij haar eigen land en religie prijs gaf aan jou en aan de God van Israël. Deze overgave van Ruth aan Naomi en aan de God van Israël ging boven elke natuurband uit. Dat is waarom de vrouwen zeggen: Zij, die u meer waard is dan zeven zonen. Zij voelen aan: dit gaat om de instandhouding van de naam. Want eenzaamheid in Israël was niet in de eerste plaats het persoonlijk alleen staan op de wereld, maar het uitgeschakeld te zijn uit de gang der eeuwen, en niet meer betrokken te zijn in het perspectief van de Messiaanse toekomst en de moederbelofte. In die heilige zaak van God wilde iedere vrome Israëliet betrokken zijn. Want dat betrof tenslotte de Naam van God, in het midden van de mensheid. In die zin is aan Naomi een lossers geschonken.

In het vreemde land was het dood en ondergang voor Naomi. Eerst stierf haar man en later nog haar beide zonen. Zij had daar geen toekomst meer. Bovendien was het vanwege haar ouderdom niet meer mogelijk om zelf nog kinderen te krijgen. Vol bitterheid zegt zij daarom bij haar terugkeer naar Bethlehem tegen de vrouwen: *'Noemt mij niet Naomi (de lieflijke); noem mij Mara, want de Almachtige heeft mij veel bitterheid aangedaan.'* Zij zag en proefde alleen nog bitterheid om het leven dat zij had gehad. Eerst naar Moab te moeten vertrekken vanwege de honger en daar ook nog je man en zonen te verliezen. Op dat moment zag Naomi Ruth maar even over het hoofd. En nu komen hier de buurvrouwen eigenlijk tegen Naomi profeteren.

GEEN AFGESNEDEN LIJN

Dit is een prachtig stukje uit de Bijbel. Want dit zijn nu eens geen burinnen die over de leuning van het balkon hangen om met elkaar te roddelen over andere buurvrouwen. Maar hier zijn burinnen, die werkelijk de diepste zaken tot uitdrukking brengen. Zij profeteren: Aan jón Naomi is een lossen geschonken. Geprezen zij God. Dit is Gods werk, Naomi. Met dit kind in de wieg is voor jou de lijn van de geslachten niet afgesneden. De dood is overwonnen door dit kind. Er is een lossing gegeven. Wat de dood heeft aangericht, is tenietgedaan!

Dat zat in de ziel van de burinnen. En doordat zij de negatieve vorm gebruiken, krijgt het positieve wat zij bedoelen nog een extra accent. Uit deze woorden spreekt een diep besef van de genade van God: *‘De Here heeft het u niet laten ontbreken aan een lossen...’*

Door de wonderlijke en verrassende genade van God pakte alles anders uit dan zij allemaal gedacht en berekend hadden.

Dit is nu echt het evangelie ten top.

Men is zo gewend geraakt aan het Oude- en Nieuwe Testament; en de tekst uit Johannes 3:16: *‘Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe’*, is zo vaak opgezegd en aangehaald, dat het grote wonder en de verwondering daarover ons soms niet meer aanspreekt. Ik wil niet generaliseren, maar het kan zelfs zo ver komen dat het een sleur wordt en de grote verrassing er – ook voor ons persoonlijk leven – eigenlijk uit verdwenen is.

Ten aanzien van ons persoonlijk leven moeten ook wij voor Gods aangezicht zeggen: *‘De Here heeft niet nagelaten een Lossen te schenken’*. Juist als wij denken niets waard te zijn en door onze zonde alles vernield te hebben; als wij kapot zijn en denken door onze manier van leven voor God geen stuiver waard te zijn.

Er zijn zoveel mensen die tot diepe pessimistische gedachten

komen, soms tot zelfmoord toe, omdat zij zich uitgeschakeld voelen en de zin niet meer kunnen zien in de dingen. Mensen komen er dan – net als Naomi – toe om te zeggen: De Almachtige – als Hij bestaat – heeft mij bitterheid aangedaan.

Wat de buurvrouwen van Naomi schijnbaar zo simpel komen zeggen, is tegelijk vol van Gods wijsheid, en heeft een diepe betekenis ook voor het Joodse volk als geheel. Want de nood in de Joodse ziel kan heel groot zijn.

Ik geloof dat het isolement van het Joodse volk in het Midden Oosten – maar eigenlijk overal ter wereld – niet zozeer een politiek isolement is. Als je van jongs af aan door de rabbijnen is bijgebracht dat Jezus eigenlijk niets is, en je bent in de ballingschap, waar je zo vreselijk veel moet doormaken aan rouw en dood, dan is dat ‘Naomi’ op zijn ergst. En als je dan het idee hebt dat God nu Zijn aangezicht weer in trouw en gunst naar je toegewend heeft, omdat je in het oude gebied een eigen Staat gekregen hebt en je in de overtuiging leeft dat God Zijn volk weer teruggebracht heeft, zodat je opnieuw mocht zeggen: *‘Troost, troost, Mijn volk...’*, en je dan moet ervaren dat dat ‘eilandje’ steeds verder afbrokkelt en de politieke wind zeer ongunstig is, dan is dat ‘isolement’ niet alleen maar een politieke zaak. Dan is dat niet iets dat alleen maar aan de buitenkant zit. Neen, daarin proeft de Jood zoiets als: Waar is God nu? Als dit gaat mislukken, zijn we dan niet helemaal uitgeschakeld uit de Messiaanse toekomst?

EEN LOSSER GEBOREN

Deze oude geschiedenis wordt in de toekomst aan het hele Joodse volk nogmaals vervuld. In de heidenwereld zal er – in figuurlijke zin – in een grote en diepgaande opwekking opnieuw een ‘Losser’ geboren worden. Er zal een eenwording van de gemeente ontstaan rondom het kruis van de grote ‘Obed’, de grote en priesterlijke Dienaar, die Zijn bloed gaf om de wereld en de mensheid te behouden. En er zal

dan de intentie zijn om ‘Naomi’ te zegenen, zoals Ruth dat deed. Als wij ons scharen rondom het kruis en een kanaal willen zijn voor Gods barmhartigheid in de richting van Zijn eigen volk, dan mag de hele mensheid om Israël heen zeggen: Aan Naomi – aan het oude Jodendom – is een Losser geboren. Het volk dat Hem toen niet aannam, gaat Hem straks wel aannemen. En in die vernieuwing en wedergeboorte aan de grens van de derde Godsdag, zal het oude Joodse volk ervaren dat het niet van de Messiaanse toekomst is afgesneden.

De Heer Jezus is alle hemelen doorgegaan om alle dingen tot vervulling te brengen. Ook deze geschiedenis is een stukje van Zijn machtige troonrede.

Wij moeten ons verblijden als de Naam van Jezus nog verkondigd wordt, al is het hier en daar onder een ‘bedekking’. Wij moeten dankbaar zijn als – midden in alle verwarring en ongelooft – Jezus nog gepredikt wordt en getracht wordt Zijn wil na te streven. De gemeente Gods moet Zijn waarheid verkondigen midden in deze boze en afvallige wereld. Wij moeten het licht der wereld en het zout der aarde zijn.

Achter alle dingen zie ik het grote, machtige plan van God, en dan ben ik dankbaar dat wij op de ‘akker’ van de ‘hemelse Boaz’ terechtgekomen zijn, waaruit – figuurlijk gesproken – toch weer ‘de Losser’ geboren wordt voor ‘Naomi’. Voor het oude Jodendom. Joden zullen gaan zien: Onze lossing ligt in ‘de wieg’. Wat God gaat doen in de heidenwereld zal hun tot jaloersheid verwekken omdat zij zien dat de wegen van God hier bekendgemaakt zijn.

De toespraak die deze vrouwen houden tot Naomi is buitengewoon mooi en diep: *‘Geprezen zij de HERE, die het u niet laat ontbreken aan een lossen...’*

Bijzonder is dat deze vrouwen een negatieve spreekvorm gebruiken om het gezegde extra kracht te geven.

Deze vorm – die als een bazuinstoot van het Evangelie klinkt – horen we vaker in de Bijbel. Denk bijvoorbeeld aan Abraham. Als hij

het mes boven zijn zoon opheft om hem te offeren als een brandoffer, roept de Engels des Heren: ‘... *doe hem niets*’.⁴¹

En in Amos 7:1-3 ziet Amos in een visioen hoe sprinkhanen als een gericht van God op het punt stonden om het land volledig af te vreten, waarop Amos om vergeving smeekte voor het volk. Toen berouwde het de Here waarop Hij zei: ‘*Het zal niet geschieden*’.

Nog een bekend voorbeeld is de geschiedenis van Jona. De boodschap van Jona was: ‘*Nog veertig dagen en Ninevé wordt ondersteboven gekeerd*.’ Maar Ninevé komt tot berouw en bekering – een beeld van de eindtijd – en God deed het niet. Hij sprak tot Jona: *Zou Ik Ninevé niet sparen, de grote stad, waarin meer dan honderd twintig duizend mensen zijn, die het onderscheid niet kennen tussen hun rechterhand en hun linkerhand, benevens veel vee?*⁴²

Ten slotte noem ik de laatste tekst van Maleachi: ‘*Zie ik zend u de profeet Elia, voordat de grote en geduchte dag des Heren komt. Hij zal het hart der vaderen terugvoeren tot de kinderen en het hart der kinderen tot hun vaderen, opdat Ik niet kome en het land treffe met de ban.*’

Er is een Losser geboren.

DE NAAMGEVING

Naomi nam het kind en legde het op haar schoot en zij werd zijn verzorgster. En de burinnen noemden het kind Obed. Het zijn niet Boaz en Ruth die het kind zijn naam geven, maar de burinnen. Boaz protesteert niet. Hij laat hen begaan. Hij voelt aan dat de Geest van God uit de mond van deze buurvrouwen spreekt. Zij zien met geestelijke ogen wat zich op dit moment afspeelt. En zij leggen het in de naam van het kind: Obed – dienaar.

Zij hebben Ruth bij de allerarmsten zien dienen op het veld. Zij hebben gezien hoe zij aren moest rapen achter de maaiers aan, waar

41 Genesis 22:10-12

42 Jona 3:10 en Jona 4

het af en toe echt weleens ruw toeging. Boaz moet zijn knechten althans waarschuwen om haar niet lastig te vallen.

De hele stad heeft gezien hoe Ruth zwetend en zwoegend het vernederende werk voor Naomi deed – en dat zij niet naar rechts of naar links keek. Niet stond te lonken, noch naar rijke, noch naar arme, ongetrouwde mannen. De burinnen hebben het opgemerkt en begrepen: God roept deze vrouw, die zo'n belijdenis vol overgave heeft uitgesproken tegen haar schoonmoeder.

Het was in Bethlehem natuurlijk ook bekend geworden dat Ruth zich bij de gemeente gevoegd had, want de mannen konden onmogelijk bezwaar maken tegen de naturalisatie van Ruth en haar opname in de gemeente Gods. De hele stad wist: Dit is een deugdelijke vrouw. Deze vrouw deugt voor Israël. Iemand die zich zo dienende overgeeft, deugt voor het hoge doel.

De burinnen hebben het kind van Ruth en Boaz als het ware met 'profetisch vooruitzicht' een naam gegeven: Obed, dienaar, knecht. Een naam die vooruitziet naar David, die ook alleen maar in een priesterlijk kleed diende en jubelde en danste bij de ark. David was als knecht ook een voortype van de grote lijdende Knecht des Heren, onze Here Jezus Christus, Die niet gekomen is om te heersen, maar alleen maar om de mensheid te dienen – tot aan het kruis en de Godverlatenheid toe. Te dienen tot in dat vreselijke isolement waarin Hij van God en mensen verlaten was, opdat Hij voor allen de Losser zou kunnen zijn uit het isolement.

Deze grote Dienaar wil dat er nu in de heidenwereld als het ware – door de Heilige Geest – iets nieuws 'geboren' wordt van Hemzelf. Hij wil dat de heidenwereld – in navolging van Ruth, de heidin – priesterlijk het oude 'Naomivolk' gaat dienen, door met een schort vol 'aren' bij haar thuis te komen en ten slotte aan 'Naomi' de Losser te bezorgen, en zij het kind op haar verdorde schoot kan wiegen en voeden.

Daarmee is natuurlijk niet de gewone voeding bedoeld, maar de voeding uit de Thora, waarmee zij het verder kan binnenleiden in het mysterie van Israël.

Dienaar – Obed!

Deze geest moet ontwaken in kerken en kringen, namelijk om elkaar priesterlijk te dienen door de liefde.

Dient elkander door de liefde.

Draagt elkanders lasten.

Doe als natie niet mee met het koor van trappende volken richting Israël, zonder dat er een alternatief gewezen wordt aan het Joodse volk.

De eigenlijke dienst die God in deze tijd van de Christelijke gemeente vraagt is om het zout der aarde te zijn. Niet het zout van de hemel, maar het zout der aarde en het licht der wereld.

Wij moeten in Nederland ook maar goed naar deze buurvrouwen gaan luisteren. Hier staan lichtgevende wegwijzers in de nacht van deze tijd. Wat deze buurvrouwen zeggen is geen vrouwengeklets: *Aan jou, Naomi is een lossen gegeven.*

Wat een diepte van rijkdom, van wijsheid en van kennis Gods, dat de 'losser' tegelijk 'de knecht' is. De knecht is de lossen. De schuldeiser, die eigenlijk de zaak zodanig van ons kon opeisen dat wij naar de hel zouden gaan, komt ons vanuit Zichzelf van onze schuld verlossen. Met Zijn eigen bloed verlost Hij ons van dood en hel, alsof Hij onze aanverwant is. Alsof Hij verplicht is om door de familieband de lijn van ons bestaan tot in eeuwigheid voort te zetten.

Dat is het Evangelie.

Daar gaat het om.

De Schuldeiser, die het rechtens van ons zou kunnen eisen, wordt de grote Gever. En Hij, die over ons zou kunnen heersen als Rechter, wordt onze 'Obed'.

Paulus schrijft aan de gemeente te Philippi:

‘Laat die gezindheid bij u zijn, welke ook in Christus Jezus was, die, in de gestalte Gods zijnde, het Gode gelijk zijn niet als een roof heeft geacht, maar Zichzelf ontledigd heeft, en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen en de mensen gelijk geworden is.’⁴³

Jezus, de grote ‘Obed’, die uit David is voortgekomen, is aan de mensen gelijk geworden.

In de geschiedenis van Ruth en Naomi vinden we hiervan het voorspel. Het oude Joodse volk staat daar niet buiten.

DE ‘WINST’ VAN DE MENSHEID

De mensheid zal nog een keer verbaasd zijn, als het Joodse volk in de toekomst ten aanzien van Jezus van Nazareth in waarachtigheid gaat uitroepen: *‘Geprezen is Hij, die komt in de Naam des Heren’*.

Dat wordt de grote evangelisatie in de toekomst des Heren. En alle burenen en nabuurvolken in Afrika, Azië, Amerika, Rusland etc. zullen het eveneens moeten gaan uitroepen, want Jezus zegt in Johannes 16:8-11: *‘De Geest gekomen zijnde zal de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel; van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; van gerechtigheid, omdat Ik heenga tot de Vader en gij Mij niet langer ziet; van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is’*.

De Geest van God is almachtig om dit eenmaal te doen, en Zich niet aan te passen aan onze kleinburgerlijkheden en aan onze wanhoop en vertwijfeling. Alle volken zullen door de Heilige Geest mogen zien wat er gaat plaatsvinden als de leeuw brult en de donderslagen klinken en de tempel Gods wordt opgericht door de Heilige Geest. En als al de naburinnen en nabuurvolken – ook rondom Israël – dat zien, zullen zij uitroepen: *‘Geloofd zij God! Aan die oude ‘Naomi’, aan het oude Israël, is een Losser geschonken.’*

43 Philippenzen 2:5-7

Toen Jezus vlak voor Zijn Hemelvaart met Zijn jongeren sprak over het Koninkrijk Gods, stelden zij Hem de vraag: *‘Here, hersteld Gij in deze tijd het koningschap voor Israël?’* Het antwoord van Jezus hierop was niet: Israël heeft afgedaan, dus dat koningschap komt nooit meer terug. Maar Hij antwoordde: *‘Het is niet uw zaak de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft, maar gij zult kracht ontvangen wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult mijn getuigen zijn te Jeruzalem en in geheel Judéa en Samaria en tot het uiterste der aarde.’*⁴⁴

In die weg wordt het koninkrijk aan Israël hersteld.

En het is ook alleen door de Heilige Geest, dat ik de geslachtslijst aan het slot van het boek Ruth in deze samenhang mag zien en mag doorgeven. In deze geslachtslijst grijpt de Heilige Geest als het ware terug naar het verleden en wordt daarin vooruitgezien naar de grote toekomst. Wij lezen:

‘Dit zijn de nakomelingen van Perez: Perez verwekte Hezron, Hezron verwekte Ram, Ram verwekte Amminadab, Amminadab verwekte Nahesson, Nahessaon verwekte Salma, Salmon verwekte Boaz, Boaz verwekte Obed, Obed verwekte Isaï en Isaï verwekte David.’

In de Statenvertaling wordt niet het woord ‘verwekte’ gebruikt, maar het woord ‘gewon’. Eigenlijk is dat een veel mooier woord voor het krijgen van een kind. Het woord ‘gewinnen’ is gerelateerd aan het woord ‘winst’.

Sommige mensen vinden het krijgen van kinderen een verlies, omdat zij de diepe zin van de uitbouw van het menselijk geslacht niet meer zien zitten. Maar de positieve klank die er ligt in het woord ‘gewinnen’ waarin ligt opgesloten dat een kind de ‘winst’ van het leven is, is toch eigenlijk heel mooi.

Zo kunnen we zeggen dat Jezus Christus de ‘winst’ van de mensheid

44 Handelingen 1:6-8

is. Want Jozef en Maria ‘gewonnen’ Jezus. Een grotere ‘winst’ voor de wereld bestaat er niet. Zonder Jezus is er geen hoop voor de wereld. Als we alleen maar kijken naar waartoe de mensheid in staat is gebleken met zijn vele martelkelders en concentratiekampen, dan kom je al snel tot de negatieve conclusie dat onze geschiedenis geen ‘winst’ aan blijdschap meer kent.

Maar gelukkig hebben wij het Woord van God, waarin wij lezen dat uit de geschiedenis van Ruth David ‘gewonnen’ werd en ten slotte uit hem Jezus. En Jezus is de ‘winst’ zelfs voor eeuwig. Winst voor de aardse geschiedenis als het Koninkrijk Gods tot doorbraak komt, maar als Hijzelf verschijnt en gaat uitdelen uit Zijn volheid van verlossing, dan wordt de verborgen wijsheid Gods openbaar, die Hij (reeds) van eeuwigheid voorbeschikt heeft tot onze heerlijkheid. Zoals geschreven staat:

‘Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgeklommen, al wat God heeft bereid voor degenen die Hem liefhebben.’⁴⁵

Dat wordt een ‘winst’ onvoorstelbaar groot en diep.

*‘Waar gouden de portalen zijn,
Hoe zullen daar de zalen zijn?’*

De ‘winst’ van het geloof in Jezus Christus zal uitermate groot en heerlijk zijn!

Zijn Naam zij geprezen tot in eeuwigheid.

Amen.

45 1 Corintiërs 2:7-9

© Ds. A.A. Leenhouts: "Ruth"
(1980)
Redactionele bewerking 2020

GETUIGENIS
EN EENHEID

Stichting Getuigenis en Eenheid
Postbus 64814, 2506 CE Den Haag
info@getuigeniseneenheid.nl
www.getuigeniseneenheid.nl